

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี

สารนิพนธ์
ของ
พระศราวุธ เร่งกำหนด

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา
พฤษภาคม 2552

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี

สารนิพนธ์
ของ
พระศราวุธ เร่งกำเหนิด

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา

พฤษภาคม 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี

บทคัดย่อ
ของ
พระศราวุธ เร่งก้าวหน้า

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา
พฤษภาคม 2552

พระศราวุธ เร่งกำแพง. (2552). *การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ :
อาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์.

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสนับสนุนสถานศึกษา ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้าน ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน และด้านการส่งเสริมพัฒนาการ โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเปรมฤดี ปีการศึกษา 2551 โดยใช้ผู้ปกครองของนักเรียนทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t – test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบรายคู่ โดยใช้วิธีการของ LSD (Least – Significant Different)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ผู้ปกครองที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียนและด้านการส่งเสริมพัฒนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการสนับสนุนสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

PARTICIPATION OF THE PARENTS IN EDUCATIONAL DEVELOPMENT
AT PREMRIDEE SCHOOL, PHETCHABURI PROVINCE

AN ABSTRACT
BY
PRA SARAWUT REANGKAMNED

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education Degree in Business Education
at Srinakharinwirot University

May 2009

Pra Sarawut Rengkamned. (2009). *Participation of the Parents in Educational Development at Premridee School, Phetchaburi Province*. Master's Project, M.Ed. (Business Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : Mr.Sittakorn Choosup.

The purposes of this research were to study and compare participation of the parents at Premridee School, Phetchaburi province in 5 aspects which were supporting school aspect, school's activities aspects, encouraging home experience, encouraging school experience, and reinforcing child development which classified by sex, age, educational background, career, and parent income per month. The samples were 200 parents of the students in the academic year 2008 at Premridee School. The instruments used for data collection were four-rating scale questionnaires. The statistics used for analyzing the data were percentage, mean, standard deviation, t-test, One Way Analysis of Variance, and LSD test (Least – Significant Different) in case of having some different.

The result were as follows :

1. The parents were at the high level both in general and in individual areas.
2. The parents with different sex, age, educational background and parent income per month had participation of educational development were not statistical significant difference both in general and in individual areas.
3. The parents with different career had different participation of educational development in general at .01 level. When compared the participation in individual areas by career found that school's activities aspects, encouraging school experience aspect, and reinforcing child development aspect were statistical significant difference at .01 level as for supporting school aspect was statistical significant difference at .05 level but encouraging home experience aspect was not statistical significant difference.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร คณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียน
เปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ของ พระศราวุธ เร่งกำเหนิด ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา ของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(อาจารย์สัญญากร ชูทรัพย์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(อาจารย์สัญญากร ชูทรัพย์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(อาจารย์สัญญากร ชูทรัพย์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพีร์ ลิ้มไทย)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ชูศรี วงศ์รัตน์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะสังคมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติมา สังข์เกษม)

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2552

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีจากความช่วยเหลือและความเมตตากรุณาอย่างยิ่งจากอาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำและให้แนวคิดที่เป็นประโยชน์ ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ลงได้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์สุภาพรณ สิริแพทย์พิสุทธิ อาจารย์ชูลีกร พูลสุข และอาจารย์ธนภูมิ อติเวทิน ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย และให้ข้อเสนอตรวจแก้ไขเครื่องมือ ทำให้การวิจัยครั้งนี้ลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ้มไทยและรองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตน ที่ได้กรุณาเป็นกรรมการสอบปากเปล่า และได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ทำให้งานวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้การอบรม สั่งสอน และประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ตลอดจนประสบการณ์ที่ดีแก่ผู้วิจัยด้วยความเมตตาด้วยดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ครูอาจารย์และเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จนทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงได้ดี

ขอขอบพระคุณผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนศึกษาปัญญา จังหวัดเพชรบุรี และโรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ที่ตอบแบบสอบถามวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณบิดามารดาของผู้วิจัย ที่ให้การส่งเสริมสนับสนุนและเป็นที่กำลังใจอย่างยิ่งตลอดมา จนทำให้งานวิจัยลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูทเวทิตาแก่บิดามารดา คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านของผู้วิจัยที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยในการศึกษาค้นคว้าเสมอมา

พระศราวุธ เร่งกำแพง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	2
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนเปรมฤดี.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	11
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน	12
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	18
ความหมายการมีส่วนร่วม	18
บทบาทของผู้มีส่วนร่วม	21
ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม	21
รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	22
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....	22
ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	22
ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....	23
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน	25
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสนับสนุนสถานศึกษา.....	27
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา.....	28
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการเสริมสร้างประสบการณ์แก่นักเรียน.....	30
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการเสริมสร้างพัฒนาการ.....	31
ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน.....	32
บทบาทของโรงเรียนในการส่งเสริมความร่วมมือของพ่อแม่ ผู้ปกครอง.....	36

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2(ต่อ) สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	38
ความหมายของสภาพแวดล้อมในโรงเรียน.....	38
ความสำคัญของสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	39
ประเภทของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
งานวิจัยในประเทศ	43
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	46
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	48
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
วิธีการสร้างเครื่องมือ.....	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	50
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	72
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	72
ความสำคัญของการวิจัย.....	72
ขอบเขตของการวิจัย	72
สมมติฐานของการวิจัย	73
วิธีดำเนินการวิจัย.....	73
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	73
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	74

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5(ต่อ)การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	74
สรุปผลการวิจัย	75
อภิปรายผล	77
ข้อเสนอแนะ	82
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้	82
ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป	82
 บรรณานุกรม	 83
 ภาคผนวก	 91
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	92
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย	98
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เชิญผู้เชี่ยวชาญและหนังสือขอความ อนุเคราะห์เพื่อการวิจัย.....	100
 ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	 105

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 โครงสร้างการบริหารงาน	10
2 แผนผังโครงสร้างองค์กรตามแนวการกระจายอำนาจ	15

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนความถี่และร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน	55
2	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน	56
3	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ด้านการสนับสนุนสถานศึกษา โดยรวมและรายข้อ	57
4	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา โดยรวมและรายข้อ	58
5	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้าน โดยรวมและรายข้อ.....	59
6	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน โดยรวมและรายข้อ	60
7	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ด้านการส่งเสริมพัฒนาการ โดยรวมและรายข้อ	61
8	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ.....	62
9	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ.....	63
10	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา	64

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
11	ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครอง นักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอาชีพ.....	65
12	ผลการทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของ ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมด้วยวิธีการ ของ LSD จำแนกตามอาชีพ.....	66
13	ผลการทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของ ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ด้านการสนับสนุน สถานศึกษา ด้วยวิธีการของ LSD จำแนกตามอาชีพ.....	67
14	ผลการทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของ ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ด้านกิจกรรมของ สถานศึกษาด้วยวิธีการของ LSD จำแนกตามอาชีพ.....	68
15	ผลการทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของ ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ด้านการเสริมสร้าง ประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน ด้วยวิธีการของ LSD จำแนก ตามอาชีพ.....	69
16	ผลการทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของ ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ด้านการส่งเสริม พัฒนาการ ด้วยวิธีการของ LSD จำแนกตามอาชีพ.....	70
17	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม รายได้ต่อเดือน.....	71

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาถือเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชาติให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างสันติสุข อีกทั้งยังมีส่วนในการพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมายรวมถึงเกื้อกูลต่อการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความเป็นไปเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านของประเทศ ดังนั้นความมุ่งหมายที่สำคัญของการจัดการศึกษาของชาติจึงเน้นที่การพัฒนาบุคคลให้สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์ และจิตใจ โดยรัฐจะทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการดูแลการศึกษาของชาติเอง ในระยะเวลาที่ผ่านมาพบว่าการศึกษามีข้อจำกัดจากทั้งระบบการแข่งขันทางการศึกษา กระบวนการเรียนรู้ที่ยังขาดประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนขาดการพัฒนา เด็กไร้ความสุขที่จะเรียนรู้ ครูถูกคาดหวังและเรียกร้องในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งส่งผลให้ครูขาดขวัญกำลังใจในการที่จะเรียนรู้และพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพ ถึงแม้จะมีผู้ปกครองนักเรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมเฉพาะทางด้านวัตถุหรือเงินบริจาคเท่านั้น ดังนั้นการร่วมมือทางด้านการพัฒนาการศึกษาในระบบของความคิดวิเคราะห์เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาจึงยังไม่เกิดขึ้น ความร่วมมือจึงมีลักษณะ เฉพาะบางกรณีเสียมากกว่าและยังไม่สามารถก่อประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ (อภิญา เวชชัย. 2544 : 106)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 บัญญัติไว้ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน และการจัดการศึกษาของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน” และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดสิทธิและหน้าที่ทางการ ตามมาตราที่ 10 ไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน ในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน” ในการจัดการศึกษาในปัจจุบันจึงมุ่งเน้นให้ประชากรในวัยเรียนทุกคนต้องได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน สถานศึกษาต้องกำหนดมาตรฐานในการจัดการศึกษาให้เกิดผลผลิตที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและสังคม

การจัดการศึกษาถือได้ว่าเป็นหน้าที่ของทุกคน และทุกฝ่ายต้องร่วมกันจัดการศึกษาให้ มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับชุมชน สังคม และผู้เรียน โดยเฉพาะผู้ปกครองซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมที่สำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพและมีลักษณะที่ดีงามตามที่สังคมต้องการ (อภิรัตน์ ถาวรนนท์. 2546 : 2) บิดามารดาหรือผู้ปกครองจึงมีภารกิจหลัก

ในการจัดให้บุตรหรือบุคคลที่อยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับ ตลอดจนให้ได้รับการศึกษานอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับตามความพร้อมของครอบครัว ดังนั้นผู้ปกครองจึงถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีความสำคัญยิ่งต่อชีวิตของเด็ก โดยเฉพาะบทบาทในการสนับสนุนด้านการศึกษาแก่บุตรและการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาทั้งกับโรงเรียน เพื่อผลสัมฤทธิ์สู่คุณภาพชีวิตของผู้เรียนที่จะได้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 1)

โรงเรียนเปรมฤติได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนเป็นเวลา 25 ปี ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 โดยให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรขึ้นโดยมีหลักสูตรแกนกลางเป็นแนวทางการจัดทำ จึงเห็นได้ว่า พ่อแม่จะนับว่าเป็นครูคนแรกและเป็นครูคนที่สำคัญที่สุดของเด็ก เป็นผู้ที่มีความสำคัญยิ่งในการให้ความรู้ ประสบการณ์แก่เด็ก (กฤษฎี ภูพัฒน์. 2538 : 12) และในปัจจุบันมีปัญหาในการเรียน และมีจำนวนนักเรียนที่ลดน้อยลง จึงทำให้ผู้วิจัยอยากทราบสาเหตุในการจัดการเรียนการสอน เพื่อเป็นแบบอย่างในการให้ความรู้ของเด็ก นอกจากนั้น พ่อแม่ผู้ปกครองยังมีหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้เจริญเติบโตแข็งแรง มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ มีหน้าที่ในการเสริมและสนับสนุนทางด้านการศึกษาเชื่อมโยงต่อจากโรงเรียน พ่อแม่ผู้ปกครองจะต้องรับบทบาทและหน้าที่ของตน ในการที่จะช่วยให้เด็กเกิดการพัฒนาทุกด้าน ผู้ปกครองที่ดีจึงจำเป็นต้องมีทักษะ มีความสามารถ

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนน้อย เพราะการเรียนการสอนส่วนใหญ่จะเน้นให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง พ่อ แม่ นักเรียน โดยเฉพาะปัจจุบันการปฏิรูปการศึกษาเน้นให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการช่วยจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤติ จังหวัดเพชรบุรี ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสนับสนุนสถานศึกษา ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้าน ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน และด้านการส่งเสริมพัฒนาการ อาจได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา เพื่อสามารถนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนงานในการให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้ดียิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤติ จังหวัดเพชรบุรี โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสนับสนุนสถานศึกษา ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้าน ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน และด้านการส่งเสริมพัฒนาการ

2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ใน 5 ด้าน โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน นักเรียน ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำข้อมูลที่ได้รับมาเป็นประโยชน์แก่ผู้ปกครองของนักเรียน และสามารถนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนงานให้ผู้ปกครองได้ มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนเปรมฤดี ปีการศึกษา 2551

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนทั้งหมดของโรงเรียนเปรมฤดี ปีการศึกษา 2551 จำนวน 200 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองนักเรียน โดยจำแนกได้ดังนี้

1.1 เพศ

1.1.1 ชาย

1.1.2 หญิง

1.2 อายุ

1.2.1 ต่ำกว่า 35 ปี

1.2.2 ตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป

1.3 ระดับการศึกษา

1.3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

1.3.2 ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

1.4 อาชีพ

1.4.1 รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

1.4.2 พนักงาน/ลูกจ้าง

1.4.3 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

1.4.4 เกษตรกรรม (ทำสวน ทำนา ทำไร่ ประมง เลี้ยงสัตว์)

1.5 รายได้ต่อเดือน

1.5.1 ต่ำกว่า 10,000 บาท

1.5.2 ตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ใน 5 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านการสนับสนุนสถานศึกษา

2.2 ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา

2.3 ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้าน

2.4 ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน

2.5 ด้านการส่งเสริมพัฒนาการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้ปกครองมีความประสงค์ในการที่จะให้ความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษา สนับสนุนสถานศึกษา การเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น การอบรมหรือการให้ความรู้กับผู้ปกครองที่ทางโรงเรียนจัดให้ การเสริมความรู้ให้สอดคล้องกับสิ่งที่เด็กเรียนรู้จากโรงเรียนและการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน การส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ – จิตใจ สังคม และด้านสติปัญญาของนักเรียน การปฏิบัติของผู้ปกครองที่แสดงถึงการได้มาเข้าร่วมของผู้ปกครองของนักเรียน ใน 5 ด้าน ได้แก่

1.1 ด้านการสนับสนุนสถานศึกษา หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสนับสนุน หรือบริจาคปัจจัย สื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน การประชาสัมพันธ์ข่าวสาร การพัฒนาสภาพแวดล้อม การให้ความรู้ความสามารถในการเป็นวิทยากร การให้ข้อมูลเด็ก การให้ความร่วมมือสนับสนุน ปฏิบัติตามข้อกำหนดของโรงเรียน การกรอกแบบสำรวจต่าง ๆ และมาพบครูประจำชั้นเพื่อรับทราบพัฒนาการของเด็ก เป็นต้น

1.2 ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้ปกครองทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง โดยลักษณะมีดังนี้ ผู้ปกครองอาสา ผู้ช่วยครู วิทยากรในชั้นเรียน ร่วมทำกิจกรรมในชั้นเรียน และร่วมทำกิจกรรมในโอกาสพิเศษต่าง ๆ ได้แก่ วันเด็ก วันกีฬา วันสำคัญแห่งชาติ วันสำคัญของบุคคลสำคัญของชาติ วันสำคัญทางศาสนา เป็นต้น

1.3 ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้าน หมายถึง การอบรมหรือให้ความรู้กับผู้ปกครองที่ทางโรงเรียนจัดให้ในเรื่อง วิธีการอบรม กิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การอ่าน การพูด นโยบายการเรียนการสอน การแก้ปัญหาพฤติกรรม การสร้างวินัยให้กับเด็ก การประกันคุณภาพการศึกษา และการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวกับผู้ปกครอง เป็นต้น

1.4 ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน หมายถึง การเสริมความรู้ให้สอดคล้องกับสิ่งที่เด็กเรียนรู้จากโรงเรียนและการเรียนรู้ที่บ้านเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กเรียนมาแล้วที่โรงเรียน กระตุ้นให้เด็กทำกิจกรรมที่โรงเรียนมอบหมาย แนะนำช่วยเหลือ จัดกิจกรรมที่เสริมประสบการณ์ ดูแล แนะนำในการทำการบ้าน เตรียมและจัดหาสื่อ และเป็นแหล่งการเรียนรู้สำหรับการค้นคว้า เป็นต้น

1.5 ด้านการส่งเสริมพัฒนาการ หมายถึง การส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย เช่น การฝึกให้เด็กให้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ การรักษาสุขอนามัย และส่งเสริมให้เด็กออกกำลังกาย ด้านอารมณ์ – จิตใจ สังคม เช่น การให้เด็กช่วยเหลือตนเอง ชื่นชมในศิลปะ ส่งเสริมวินัย มารยาท ความรับผิดชอบ และปฏิบัติกิจวัตรประจำวันด้วยตนเอง ด้านสติปัญญา เช่น การพูดคุย ให้ความสนใจและความสำคัญ การเก็บรวบรวมผลงาน และฝึกให้ลูกเชื่อมโยงความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น

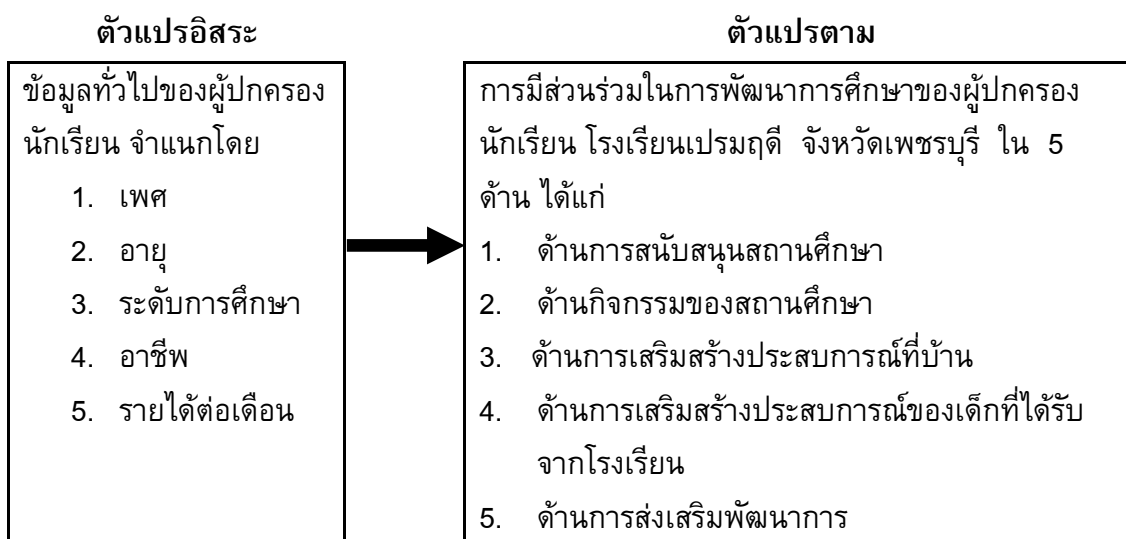
2. ผู้เรียน หมายถึง ผู้ที่เข้ามาเรียนในโรงเรียนเปรมฤดี ปีการศึกษา 2551

3. ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา หรือ บุคคลอื่นที่อาจเป็นญาติ หรือไม่ใช่ญาติ หรือ ผู้อุปการะ ที่ทำหน้าที่เลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนเด็กอย่างใกล้ชิดที่บ้าน โดยเป็นผู้ปกครองของเด็กที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ในที่นี้ถือว่าเด็ก 1 คน มีผู้ปกครอง 1 คน

4. อาชีพ หมายถึง ลักษณะการทำงานหรือการประกอบอาชีพของ บิดา มารดา หรือผู้ปกครองผู้ให้การอุปการะนักเรียน

5. รายได้ต่อเดือน หมายถึง ผลประโยชน์ตอบแทน หรืออัตราค่าจ้างที่บิดา มารดา หรือผู้อุปการะนักเรียนได้รับจากการประกอบอาชีพ ซึ่งถือเป็นรายได้ประจำที่ใช้ดำรงชีวิตอยู่คิดเฉลี่ยต่อเดือน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
2. ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
3. ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
4. ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
5. ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียน
เปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนเปรมฤดี
2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามพระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาระดับพื้นฐาน
4. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
 - 4.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม
 - 4.2 บทบาทของผู้มีส่วนร่วม
 - 4.3 ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - 4.4 รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม
5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

- 5.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
- 5.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
- 5.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน
- 5.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสนับสนุนสถานศึกษา
- 5.5 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา
- 5.6 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการเสริมสร้างประสบการณ์แก่นักเรียน
- 5.7 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการเสริมสร้างพัฒนาการ
- 5.8 ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน

6. บทบาทของโรงเรียนในการส่งเสริมความร่วมมือของพ่อแม่ ผู้ปกครอง

7. สภาพแวดล้อมในโรงเรียน

- 7.1 ความหมายของสภาพแวดล้อมในโรงเรียน
- 7.2 ความสำคัญของสภาพแวดล้อมในโรงเรียน
- 7.3 ประเภทของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 8.1 งานวิจัยในประเทศ
- 8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนเปรมฤดี

ประวัติความเป็นมา

แผนปฏิบัติงาน (2550 : 1) โรงเรียนเปรมฤดี ตั้งอยู่เลขที่ 2 ซอย 6 ถนนโพธิ์การ้อง ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 76000 โทรศัพท์ 032-426596 โทรสาร 032-401884 โดยเช่าที่ดินจาก นายทวีชัย ชูศรี จำนวน 2 ไร่ 78 ตารางวา สร้างเป็นอาคารชั้นเดียวมี 2 ห้องเรียน (ปัจจุบันรื้อถอนไปแล้ว) โรงเรียนเปิดทำการสอน ปีการศึกษา 2526 ใช้ชื่อว่า โรงเรียนอนุบาลเปรมฤดี มีนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 20 คน และนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 12 คน โดยมีนางเปรมฤดี ชูศรี เป็นผู้รับใบอนุญาต – ครูใหญ่ และนายปลั่ง ชูศรี เป็นผู้จัดการ ปีการศึกษา 2531 โรงเรียนขอขยายห้องเรียนอีกจำนวน 2 ห้องเรียน และใช้หลักสูตรมาตรฐาน 3 ปี ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2535 โรงเรียนขอขยายห้องเรียนอีกจำนวน 2 ห้องเรียน รวมเป็นมีห้องเรียนที่ได้รับอนุญาตเป็นจำนวน 6 ห้องเรียน สามารถรับนักเรียนได้ จำนวน 210 คน ปีการศึกษา 2537 นายปลั่ง ชูศรี ถึงแก่กรรม โรงเรียนได้แต่งตั้ง นายสุทธิพร ชูศรี เป็นผู้จัดการแทน ปีการศึกษา 2543 โรงเรียนได้ขยายหลักสูตรจากระดับชั้นอนุบาล เป็นระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นประถมศึกษา และได้เปลี่ยนชื่อเป็น โรงเรียนเปรมฤดี โดยเปิดสอนเพิ่มปีละ 1 ชั้นเรียน ปีการศึกษา 2545 โรงเรียนได้แต่งตั้ง นายวริศ น้อยเรือง เป็นผู้จัดการ แทนนายสุทธิพร ชูศรี ซึ่งลาออกจากตำแหน่ง ปีการศึกษา 2545 ภาคเรียนที่ 2 นางเปรมฤดี ชูศรี ลาออกจากตำแหน่งครูใหญ่ เนื่องจากมีปัญหาด้านสุขภาพ และได้แต่งตั้ง นางสุลิกร พูลสุข เป็นครูใหญ่แทน ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนได้ซื้อที่ดินจาก นายทวีชัย ชูศรี เจ้าของเดิมจำนวน 753 ตารางวา โดยโอนเป็นชื่อของ นางเปรมฤดี ชูศรี ผู้รับใบอนุญาต ซึ่งรวมกับที่ดินของผู้รับใบอนุญาต จำนวน 197 ตารางวา ปัจจุบันโรงเรียนมีที่ดิน จำนวน 950 ตารางวา หรือ 3,800 ตารางเมตร และโรงเรียนได้ขออนุญาตสร้างอาคารเรียนหลังที่ 4 จำนวน 5 ห้องเรียน ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนได้รับอนุญาตให้มีห้องเรียนได้รวมทั้งสิ้น 11 ห้องเรียน มีความจุนักเรียนสูงสุด 475 คน และปัจจุบันมีนักเรียนอนุบาล จนถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 200 คน

วิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์ โรงเรียนเปรมฤดี มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม รักความเป็นไทย ทนต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ภารกิจ

1. พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง และปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนเองนับถือ

2. พัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ได้ด้วยตนเอง

3. จัดทำ/พัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

4. พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

5. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรมไทย และสิ่งแวดล้อม

6. ส่งเสริมการใช้แหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทคโนโลยีสารสนเทศ

เป้าหมาย

1. ผู้เรียนทุกคนมีวินัยในตนเอง และปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนเองนับถือ

2. ผู้เรียนสามารถสืบค้นข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

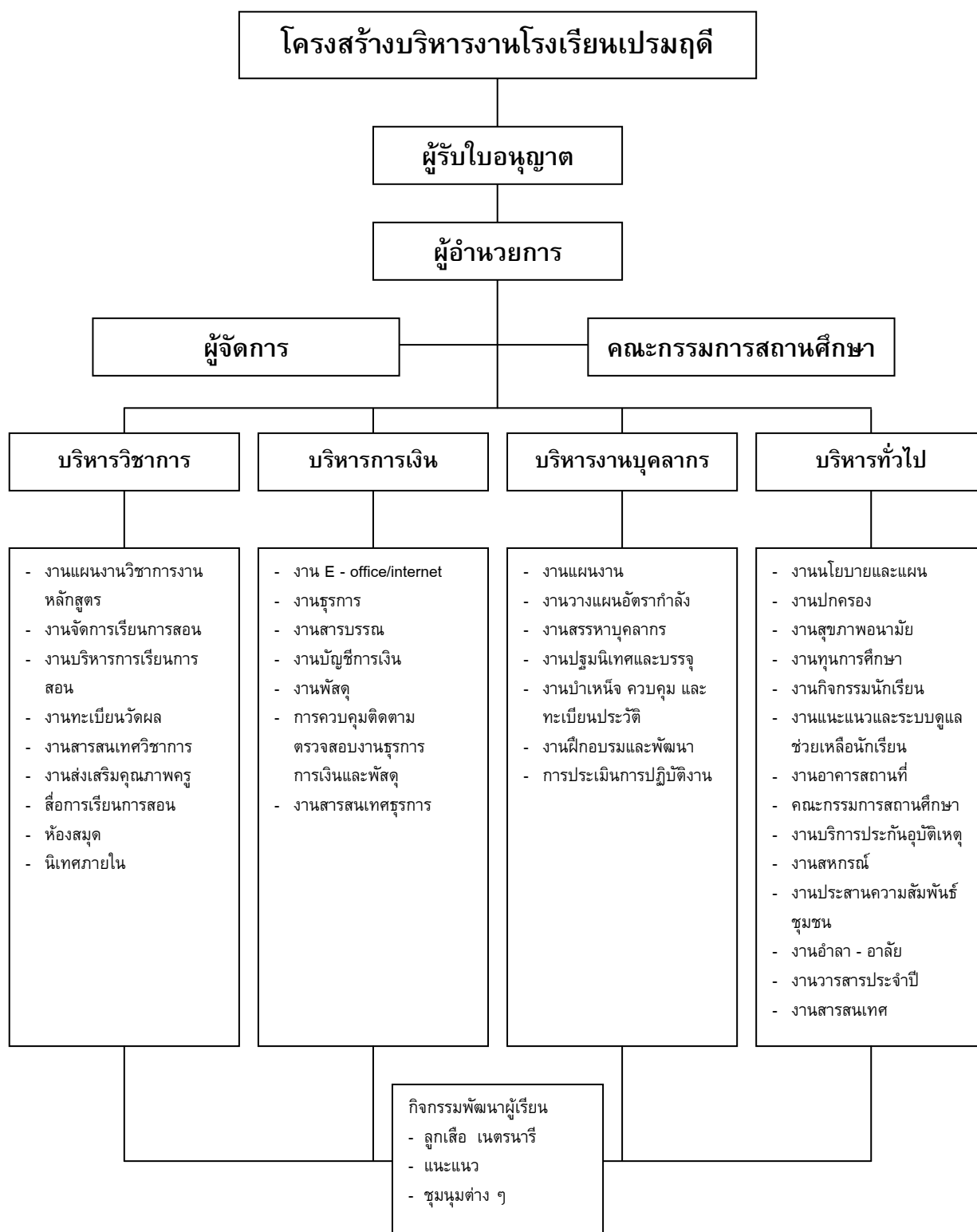
3. โรงเรียนมีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ครบทุกสาระและนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. บุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

5. ผู้เรียนภูมิใจในความเป็นไทย และร่วมมือในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

เป้าประสงค์

ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ภาพประกอบ 1 โครงสร้างการบริหารงาน
ที่มา : โรงเรียนเปรมฤดี. 2551 : 8

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ประเทศไทยต้องเผชิญกับความท้าทายจากระแสโลกที่มีการแข่งขันอย่างเข้มข้น รุนแรง โดยสิ่งสำคัญที่จะก่อให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบในการแข่งขัน คือ ความรู้ที่เกิดจากสติปัญญาและความสามารถของคน โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้และการศึกษา ด้วยเหตุนี้การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดพลังอำนาจของชาติในการพัฒนาประเทศ เพื่อให้สามารถยืนหยัดอยู่ได้ในสังคมโลก โดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพสำหรับทุกคนโดยใช้ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อทำให้เป็นการศึกษาของประชาชนโดยประชาชนเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 12 – 13)

วิสัยทัศน์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ได้จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา พุทธศักราช 2542 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545 – 2549) ของสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ และวิธีความคิดการกระจายอำนาจทางการศึกษาของนักศึกษาไทย มีสาระสำคัญดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ ได้สะท้อนอุดมการณ์ของรัฐในการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในหลายมาตรา ได้แก่ มาตราที่กำหนดไว้ว่า “การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” และในมาตรา 81 ได้กล่าวถึง หน้าที่ของรัฐในการสนับสนุนให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมกับรัฐในการจัดการศึกษาและการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น “รัฐต้องจัดการศึกษา อบรมและสนับสนุนเอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม เสริมสร้างความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปะวิทยาการ ต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ” (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541 : 16)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (2546 : 7) ซึ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ฉบับแรกของไทย ได้กำหนดอุดมการณ์ในการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไว้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ในหลายมาตรา คือ

หมวดที่ 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ “ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา” หมวดที่ 2 สิทธิและหน้าที่ทางการจัดการศึกษา มาตรา 12 “ให้บุคคลชุมชน สถาบันศาสนา องค์กรเอกชน และสถานประกอบการมีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน”

หมวดที่ 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ชุมชน สถาบัน สถาบันศาสนา องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพและสถานประกอบการ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาชุมชน

หมวดที่ 5 การบริหารและการจัดการศึกษา ส่วนที่ 1 การบริหารและการจัดการของรัฐ มาตรา 39 กล่าวถึง นโยบายการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาไว้ชัดเจน คือ “ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง”

นอกจากนี้ยังกล่าวถึงการระดมทรัพยากรในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาไว้ในหมวดที่ 7 ครูและบุคลากรทางการศึกษา มาตรา 58 ว่า ให้หน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรู้ ความชำนาญและภูมิปัญญาของบุคคลดังกล่าว เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ให้การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา หมวดที่ 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ที่กำหนดให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุน ด้านงบประมาณการเงิน และทรัพย์สินทั้งจากรัฐ ครอบครัว ชุมชน เอกชน องค์กรเอกชนและองค์กรอื่น ๆ ในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการระดมทรัพยากรและการลงทุน การศึกษาจากครอบครัว ชุมชนเพื่อใช้ในการจัดการศึกษา ทั้งในฐานะที่เป็นผู้จัดการศึกษาและผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (2) ความว่า “ให้ครอบครัว ชุมชน สถาบันสังคม สถาบันทางศาสนา องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพและสถานประกอบการ ระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษาโดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาบริจาคทรัพย์ และทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษาและมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น” (สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 2 – 7)

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 12 – 13) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่โรงเรียนให้ดำเนินการภารกิจหลัก ดังนี้

1. จัดการศึกษาให้สอดคล้องกลับหลักการ เพื่อประโยชน์ต่อผู้เรียนและสังคมให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด ซึ่งเป็นการศึกษาตลอดชีวิต
2. จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ทั้งนักเรียนปกติ นักเรียนพิการ นักเรียนด้อยโอกาส และนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ
3. จัดการศึกษาทั้งรูปแบบ ในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย
4. ปฏิรูปการเรียนรู้ตามหลักการและแนวทางที่กำหนดไว้
5. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยปรับใช้หลักสูตรแกนกลางให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น
6. จัดกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่ประชาชนในชุมชนโดยให้การศึกษาอบรมตามสภาพความจำเป็นและความเหมาะสม
7. จัดให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ
8. บริหารจัดการโรงเรียนตามหลักการกระจายอำนาจการบริหารทั้งด้านวิชาการ บุคลากร งบประมาณ และการบริหารทั่วไป
9. จัดการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก
10. พัฒนาวิชาชีพครู เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับแนวทางหลักการที่กำหนด
11. จัดหานวัตกรรม เทคโนโลยี ภูมิปัญญาไทยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

บทบาทหน้าที่ของโรงเรียนตามกฎหมายกำหนด ภายใต้การกระจายอำนาจการบริหารจัดการ จากส่วนกลางไปยังโรงเรียนมากขึ้น ตามมาตรา 39 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 7) ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและการบริหารทั่วไป ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาโดยตรงเป็นผลให้โรงเรียนมีอิสระในการบริหารจัดการศึกษาได้มากขึ้น สามารถบริหารจัดการได้สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาตามสภาพและบริบทของโรงเรียนอย่างแท้จริง

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 6) สรุปบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มี 2 ด้านหลัก คือ

1. การจัดการศึกษา ให้เป็นไปตามจุดหมาย หลักการ แนวทาง รูปแบบการจัดการศึกษา หลักสูตร และกระบวนการจัดการเรียนการสอน
2. การบริหารการศึกษา ให้เป็นไปตามแนวทางการบริหารที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ลักษณะการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งตามลักษณะการจัดการศึกษา ออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. ช่วงชั้นที่ 1 ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 – 3
2. ช่วงชั้นที่ 2 ระดับประถมศึกษาปีที่ 4 – 6
3. ช่วงชั้นที่ 3 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3
4. ช่วงชั้นที่ 4 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษา 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านวิชาการ
2. ด้านงบประมาณ
3. ด้านบุคลากร
4. ด้านการบริหารทั่วไป

สถานศึกษาในสังกัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการแต่ละแห่งจะได้รับการกระจายอำนาจด้านการบริหารจัดการ ทั้ง 4 ด้าน ดังกล่าวข้างต้น สถานศึกษาแต่ละแห่งจะมีศักยภาพการจัดการศึกษาแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดของโรงเรียน บุคลากร อาคาร สถานที่ องค์กรสนับสนุน ความพร้อมของชุมชน ผู้ปกครอง เป็นต้น ดังนั้นในการกำหนดโครงสร้างการบริหารจะขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 : 20) ได้เสนอผังโครงสร้างสถานศึกษาตามการกระจายอำนาจของสถานศึกษาไว้ ดังนี้

ภาพประกอบ 2 แผนผังโครงสร้างองค์กรตามแนวการกระจายอำนาจ

ที่มา : คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 32

โดยรายละเอียดแผนผังการแบ่งงาน ดังนี้ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 33)

1. ด้านวิชาการ

แนวคิด

งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2547 : 7) มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไป ให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัว รวดเร็วสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วม จากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็งในการบริหาร และการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมี ประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็วและ สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น
2. เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและมี คุณภาพ สอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อ พัฒนาตนเอง และการประเมินจากหน่วยงานภายนอก
3. เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนจัดปัจจัย เกื้อหนุนการพัฒนาการเรียนรู้ที่สนองตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น โดยยึด ผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ
4. เพื่อให้สถานศึกษาได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาและของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ อย่าง กว้างขวาง

2. ด้านการงบประมาณ

แนวคิด

การบริหารงบประมาณของสถานศึกษา มุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการบริหาร จัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหาร งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้ง จัดหารายได้จากบริหารมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดี ขึ้นต่อผู้เรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านงบประมาณมีความเป็นอิสระ คล่องตัว โปร่งใสตรวจสอบได้
2. เพื่อให้ได้ผลผลิต ผลลัพธ์เป็นไปตามข้อตกลงให้บริการ
3. เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรได้อย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพ

3. ด้านการบริหารงานบุคคล

แนวคิด

การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัวอิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลัก ธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถ มีขวัญ กำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้การดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคลถูกต้องรวดเร็วเป็นไปตามหลัก ธรรมาภิบาล
2. เพื่อส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและมีจิตสำนึกในการปฏิบัติภารกิจที่รับผิดชอบให้เกิดผลสำเร็จตามหลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์
3. เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานเต็มตามศักยภาพ โดย ยึดมั่นในระเบียบวินัย จรรยาบรรณ อย่างมีมาตรฐานแห่งวิชาชีพ
4. เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและความก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. ด้านงานบริหารทั่วไป

แนวคิด

การบริหารทั่วไป เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริการงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใสความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้บริการ สนับสนุน ส่งเสริม ประสานงานและอำนวยความสะดวก ให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
2. เพื่อประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และผลงานของสถานศึกษาต่อสาธารณชนซึ่งจะก่อให้เกิด ความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี เลื่อมใส ศรัทธาและให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา

ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมุ่งเน้นให้สถานศึกษาสามารถวางแผนบริหารสถานศึกษาในความรับผิดชอบได้ตามศักยภาพของตนเอง ภายใต้การกำกับของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตลอดจนการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นสังคม ในช่วงของการเปลี่ยนถ่ายจากการบริหารโดยส่วนกลางเป็นศูนย์กลาง (External Control Management) มาเป็นการกระจายอำนาจการตัดสินใจอยู่ที่โรงเรียนส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปรับกระบวนการทัศน์ในด้านการบริหารจากการรับคำสั่งจากส่วนกลางมาเป็นการคิดสร้างงานพัฒนาสถานศึกษาในความรับผิดชอบให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และนำไปสู่การประกันคุณภาพการศึกษา

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปโดยมีการร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติงานด้วยกัน โดยมีเป้าหมายร่วมกัน นักการศึกษาหลายๆ ท่านได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้

ยูวัฒน์ วุฒิเมธี (2526 : 26) ได้กล่าวถึงสาระสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าหมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม ตัดสินใจในการร่วมปฏิบัติและการร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบมาถึงตัวประชาชนเองการที่จะสามารถจะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท เพื่อแก้ไขปัญหาและนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้นได้นั้น ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะต้องยอมรับในปรัชญาการพัฒนาชุมชนว่ามนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นและพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของชุมชนขณะเดียวกันก็ต้องยอมรับด้วยความบริสุทธิ์ใจว่ามนุษย์นั้นสามารถพัฒนาได้ ถ้ามีโอกาสและการพัฒนาที่ถูกต้อง

นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์ (2527 : 117) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การเกี่ยวข้องการด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่มซึ่งผลเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการบรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้นกับทำให้เกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมรับผิดชอบกลุ่ม ดังกล่าวด้วย นอกจากนั้นยังได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมได้แก่ความศรัทธาที่มี

ต่อความเชื่อถือบุคคลสำคัญและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมเช่น การลงแขก การบำเพ็ญประโยชน์ การสร้างโบสถ์วิหาร ส่วนความเกรงใจที่จะมีส่วนร่วมด้วยทั้งยังมีความศรัทธาหรือความเต็มใจอย่างเต็มเปี่ยมที่จะกระทำ เช่น ผู้ใหญ่ออกปากขอแรง ผู้น้อยก็ช่วยแรง นอกจากอำนาจบังคับที่เกิดจากบุคคลเหนือกว่าทำให้ประชาชนถูกบังคับให้มีส่วนร่วมในการกระทำต่าง ๆ เช่น บังคับให้ทำงานเยี่ยงทาส เป็นต้น

อาคม ตรีเจริญ (2539 : 11) และประพันธ์ ตรีบุผา (2539 : 30) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมสอดคล้องกันว่า เป็นการดำเนินกิจกรรมในชุมชน วางโครงการร่วมปฏิบัติในรูปของการเสียสละแรงงาน เสียสละเวลาและการบริจาคโดยตรง หรือผ่านองค์กรในชุมชน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของชุมชนโดยมีการนำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์

กุสตาโว (Gustavo. 1992 : 4) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมหมายถึง การเข้าไปมีหน้าที่หรือมีส่วนร่วมรับผิดชอบในบางสิ่งบางอย่าง แต่ต่อมาความหมายของการมีส่วนร่วมนี้เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการในการเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบของแต่ละบุคคลหรือกระบวนการในการเปลี่ยนแปลงภาพรวม

กล่าวโดยสรุปความหมายการมีส่วนร่วม คือการให้ประชาชนคิดค้นแนวทาง ได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการแสดงออก ความรู้สึกนึกคิด การศึกษาปัญหา การวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผล เป็นผู้กำหนดการตัดสินใจคิดค้นปัญหาและการดำเนินงานในขั้นตอนต่างๆ เช่น แสดงความคิดเห็นเสนอแนะ และสนับสนุนในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และอาจแสดงออกมาในรูปอื่นๆ ได้เช่น ร่วมเสียสละเวลา แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ต่อกิจกรรมหรือปัญหาของกลุ่มที่เกิดขึ้น โดยที่ภาครัฐเข้าไปช่วยสนับสนุนให้กิจกรรมนั้นประสบผลสำเร็จและเกิดประสิทธิภาพอย่างยิ่ง

เบญจา กากะนิก (2542 : 26) ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วม เป็นการเน้นให้เห็นความสำคัญของคนอื่นเป็นทรัพยากรอันมีค่า และสำคัญที่สุดในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อาจกล่าวได้ว่า “Help People to Help Themselves” หรือการมีส่วนร่วมของประชาชนจะเป็นการช่วยให้ประชาชนช่วยตนเองได้ เพราะการมีส่วนร่วมของประชาชนถือได้ว่าเป็นหัวใจของการพัฒนาและผลของการพัฒนาจะมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์กับประชาชนมาก

อรรถพร สาระพันธ์ (2542 : 7) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม ว่าเป็นการที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุน ทำประโยชน์ในเรื่อง หรือกิจกรรมต่าง ๆ อาจเป็นการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ หรือกระบวนการบริหาร และในการให้บุคคลมีส่วนร่วมในองค์กรนั้น บุคคลจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการหรือปฏิบัติการกิจต่าง ๆ เป็นผลให้บุคคลนั้นมีความผูกพัน

ศุภมาส การะเกตุ (2545 : 32 – 33) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (Participation) ว่าคือ การที่องค์กรประกอบต่าง ๆ ทั้งครู ผู้เรียน ผู้บริหารการศึกษา ผู้นำชุมชน หรือสมาชิกชุมชน มาร่วมกันดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยการดำเนินการนั้นมีลักษณะเป็น

กระบวนการ มีขั้นตอนที่มุ่งหมายจะให้เกิดการเรียนรู้ (Learning) อย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความรู้ ยั่งยืนในความสัมพันธ์ของภาคีทุกฝ่ายที่เข้าร่วมซึ่งมีความหลากหลายตามกิจกรรมที่ทำ ซึ่ง การศึกษาถือเป็นการศึกษาสาธารณะที่คนจำนวนมากที่สุดสามารถเข้ามามีส่วนร่วมซึ่งมิได้ หมายถึง เข้ามาทำหน้าที่ทดแทนรัฐหากแต่เข้ามาร่วมกับรัฐ ผนึกกำลังกับรัฐในกระบวนการ ศึกษาอย่างใหม่ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เรียนรู้จากประสบการณ์ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งในและนอกห้องเรียน โดยหน่วยงานด้านการศึกษารัฐ โรงเรียนและครู จะต้องเปิดใจกว้าง แก่การมีส่วนร่วมในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ตัวผู้เรียน ผู้เกี่ยวข้องภายในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ภายนอกสถานศึกษา ซึ่งก็คือชุมชน พ่อแม่ผู้ปกครอง สถาบันทางสังคมอื่น ๆ ให้มีบทบาท ดังนี้

การมีส่วนร่วมเป็นแหล่งเรียนรู้ การศึกษาตามตำราเรียนแบบเก่านอกจากจะทำให้ ผู้เรียนขาดการมีส่วนร่วมทางสติปัญญาและอารมณ์ เพราะเนื้อหาวิชาการที่ตายตัว ไม่ทำให้ ผู้เรียนตื่นตัวหรือรู้สึกสนุกเพราะเนื้อหาการเรียนที่ไม่ตอบสนองความแตกต่างหลากหลายของ ผู้เรียนและไม่เชื่อมโยงกับความเป็นจริงในชีวิตและชุมชน เป็นการตัดขาดกระบวนการถ่ายทอด วิธีชีวิต ค่านิยม วัฒนธรรมและการเรียนรู้ของคนต่างรุ่นภายในกลุ่มสังคมต่าง ๆ เป็นการศึกษาที่ ถูกต่อว่า ว่า “พราดเด็กไปจากชุมชน” ดังนั้นการเปิดโอกาสให้สังคมและชุมชนมีส่วนร่วมเป็น แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายมีชีวิตชีวา จึงเป็นไปได้ตั้งแต่การให้ผู้เรียนออกไปศึกษาหาความรู้ โดยตรงจากชุมชน ไปเก็บข้อมูล วิจัย สัมภาษณ์ เรียนรู้ประวัติศาสตร์ชุมชน แบบแผนการผลิต เทคโนโลยีท้องถิ่น วัฒนธรรม ภูมิปัญญาจากคนเฒ่าคนแก่ ผู้นำชุมชน เป็นต้น หรือแม้แต่การให้ ผู้เรียนไปศึกษาหรือฝึกงานในสถานประกอบการในชุมชนนั้น ๆ เป็นเนื้อหาชีวิตที่จะเพิ่มทักษะ ความสามารถในการคิดอย่างรอบด้านและเชื่อมโยง

การมีส่วนร่วมบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นไปได้ตั้งแต่การที่ชุมชนมีตัวแทน หรือพ่อแม่ ผู้ปกครอง องค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการการศึกษาของโรงเรียน เพื่อ ดำเนินการอัน ได้แก่ การวางแผนนโยบาย ธรรมนูญโรงเรียน การจัดสิ่งแวดล้อมในการเรียน การสอน การบริหารหรือจัดหางบประมาณ การตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินงานตลอดจนการ ประเมินคุณภาพการศึกษา

การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน หลักสูตร และการทำกิจกรรม โดยพ่อแม่ ผู้ปกครอง คนในชุมชน ที่มีความรู้ความสามารถด้านใดด้านหนึ่งเข้าเป็นครู เป็นวิทยากรเสริมความรู้แก่ ผู้เรียน ซึ่งเวลานี้หลายโรงเรียนได้ดำเนินการจัดเชิญพ่อแม่ ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้รู้ในภูมิปัญญา ท้องถิ่นเข้ามาสอนถึงโรงเรียน หรือนำพาผู้เรียนออกไปเรียนรู้โดยตรง นอกจากนี้ยังพบว่า ครู ชาวบ้านหรือชุมชนมีศักยภาพที่จะช่วยโรงเรียนจัดการหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งเป็นจุดอ่อนของ สถานศึกษาจำนวนมากได้อย่างมีชีวิตชีวา รวมถึงการเข้าร่วมดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่ งานโรงเรียน นิทรรศการ การบำเพ็ญประโยชน์ ตลอดถึงโครงการณรงค์อื่น ๆ หลากหลาย

บทบาทของผู้มีส่วนร่วม

ชูศักดิ์ นวมทองค์ (2546 : 25 – 26) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ช่วยให้ทุกฝ่ายเกิดความเข้าใจในคุณค่าของตนเองและนำคุณค่านั้นมาสนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้พัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ กิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการเรียนรู้จะต้องเข้ามามี บทบาทร่วมกัน ได้แก่

1. การสำรวจความต้องการ คือ สำรวจความต้องการการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการ ชักถาม สังเกต สัมภาษณ์ ฯลฯ เพื่อกระตุ้นความสนใจ สำรวจความสนใจและพื้นฐานความรู้เดิม ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล
2. การกำหนดมาตรฐาน คือ การกำหนดเป้าหมาย และมาตรฐานของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามความถนัด ความสนใจและเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ
3. การวางแผนการเรียนรู้ คือ การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียน
4. กิจกรรมการเรียนรู้ คือ วิธีการปฏิสัมพันธ์ที่สร้างสรรค์ความรู้จากการคิด วิเคราะห์ วางแผนปฏิบัติจริง
5. การประเมินผล คือ การประเมินประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ของการจัดกระบวนการ เรียนรู้โดยเน้นผลที่เกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. การสรุปผลการเรียนรู้ คือ การนำผลจากการประเมินมาใช้เพื่อพัฒนาและปรับปรุง ข้อบกพร่องจากการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอน

ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2544 : 11) กล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดการระดมความคิด และการอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลาย ทำให้การปฏิบัติมีความเป็นไปได้มากกว่าการคิด เพียงคนเดียว
2. การมีส่วนร่วมในการบริหารมีผลในทางจิตวิทยา คือ ทำให้เกิดการต่อต้านน้อยลง ในขณะที่เดียวกันก็จะเกิดการยอมรับมากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นวิธีการที่ผู้บริหารสามารถใช้ ทดสอบว่า สิ่งที่ตนเองรู้ตรงกับสิ่งที่ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาหรือไม่
3. เปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดีกว่า สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ ในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
4. เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงาน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องมีโอกาสได้ใช้ความสามารถ และทักษะ ในการทำงานร่วมกัน เกิดความมีน้ำใจ (Team Spirit) และความจงรักภักดีต่อหน่วยงานมากขึ้น
5. การมีส่วนร่วมจะทำให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น การตัดสินใจมีคุณภาพมากขึ้น และ ส่งเสริมให้การปรับปรุงงานมีความเป็นไปได้สูง ตลอดจนผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการ ปฏิบัติงานมากขึ้น

รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม

<http://www.childthai.org/cic/c2554.htm> (2551, ธันวาคม : ออนไลน์) รูปแบบการมีส่วนร่วมมี 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ การมีส่วนร่วมทางตรงและการมีส่วนร่วมทางอ้อม การมีส่วนร่วมทางตรง คือ การเข้าไปมีส่วนร่วมในลักษณะของการปฏิบัติงานรับผิดชอบ เพราะเป็นหน้าที่โดยตรง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน และบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน ส่วนการมีส่วนร่วมทางอ้อม จะเป็นลักษณะกรรมการหรือผู้แทน ได้แก่ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรท้องถิ่น และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกระดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นรูปแบบการบริหารที่ได้ให้ความสำคัญต่อบุคคลทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็น ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วม ดังนั้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมจึงควรนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในสถานศึกษาอย่างแท้จริง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

พิมพวลย์ ปรีดาสวัสดิ์ (2526 : 74 – 75) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในฐานะที่เป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาว่า มีพื้นฐานที่สำคัญสามประการคือประการที่หนึ่ง ชาวบ้านเป็นตัวหลักในการแก้ปัญหาของเขาเอง รัฐมีบทบาทเพียงกระตุ้นและสนับสนุนเท่านั้น ประการที่สอง การพัฒนาที่แท้จริงเป็นการพัฒนาศักยภาพมนุษย์โดยส่วนรวมให้สามารถพึ่งพาตัวเองได้ ดังนั้น การมีส่วนร่วมจึงรวมถึงการกระจายข้อมูลข่าวสาร เพื่อพัฒนาระดับการรับรู้และขีดความสามารถในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง และประการสุดท้าย การพัฒนายึดหลักจากสิ่งที่มีอยู่แล้วในชุมชนกล่าวคือพื้นฐานและวิถีชีวิตที่ดำรงอยู่ในชุมชน

ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ (2527 : 2) สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า คือการที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการควบคุมการใช้ การกระจายทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกของสังคม การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการพัฒนาจากการรับรู้และภูมิปัญญาซึ่งแสดงออกในรูปแบบการตัดสินใจ การกำหนดชีวิตของตนเองเป็นตัวของตัวเอง

हररषषष ढलवलषषष (2535 : 25) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การที่พ่อ แม่ ครูและบุคคลในชุมชน ทำงานร่วมกันตั้งแต่การวางแผนการทำงาน การเรียนรู้และการตัดสินใจ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาของเด็ก

อรุณี हरดล (2536 : 6) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การที่ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาและเตรียมความพร้อมให้กับเด็กด้วยการใช้เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าว ผู้ปกครองอาจจะกระทำด้วยตนเองหรือให้ความร่วมมือที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

ฉันทนา ภาคบงกช (2537 : 25) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การที่ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องและสอดคล้องกับโรงเรียน

นิตยา ประพฤติกิจ (2539 : 264) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการช่วยพัฒนาและจัดการศึกษาแก่บุตรธิดาของตน รวมทั้งตัวผู้ปกครองเองด้วย

นกเนตร ธรรมบวร (2541 : 31) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครอง โรงเรียนและชุมชนร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ของเด็กและพัฒนาคุณภาพการศึกษา สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กให้เต็มศักยภาพร่วมกับทางครูและโรงเรียน และการร่วมมือกันระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียนในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาเด็ก

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

นักการศึกษา ได้กล่าวถึง ความสำคัญของความร่วมมือกันระหว่างบ้านและโรงเรียน ในการร่วมกันพัฒนาเด็ก ดังนี้

ทรงพร สุทธิธรรม (2534 : 36) กล่าวว่า ความร่วมมือกันระหว่างบ้านและโรงเรียน ในการอบรมเลี้ยงดูส่งเสริมและพัฒนาการแก่เด็กทุกด้าน จะมีส่วนช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสมและเป็นทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้ พ่อ แม่และครูต่างเป็นผู้ใกล้ชิดเด็กและเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่รายล้อมให้เด็กได้เติบโตขึ้นตามทิศทางที่ต้องการของสังคมและประเทศชาติ

อรุณี หรดาล (2536 : 9 – 12) กล่าวว่า ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ที่มีต่อเด็กและโรงเรียน ดังนี้

1. ความสำคัญต่อเด็กปฐมวัย มีดังนี้

1.1 เด็กมีความรู้สึกปลอดภัยขณะอยู่ที่โรงเรียน เพราะผู้ปกครองมีความคุ้นเคยสนิทสนมกับบุคคลในโรงเรียน

1.2 เด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์และมีความสนใจในการทำกิจกรรมต่างๆ

1.3 เด็กมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ปกครอง การที่ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับเด็กได้ร่วมกิจกรรมต่างๆร่วมกับเด็ก ทำให้เด็กมีสติปัญญาสูงขึ้น

2. ความสำคัญต่อผู้ปกครอง มีดังนี้

2.1 ผู้ปกครองสามารถแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แก่สถานศึกษาอันเป็นประโยชน์ต่อบุตรหลานของตน

2.2 ผู้ปกครองมีความกระตือรือร้นในการร่วมมือช่วยกิจกรรมต่างๆ มากขึ้น

2.3 ผู้ปกครองมีเจตคติที่ดีต่อสถานศึกษาเพราะให้เด็กเห็นปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ

2.4 ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการพัฒนาเด็ก การอบรมเลี้ยงดู ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ให้เด็กที่บ้านมากขึ้น

3. ความสำคัญต่อสถานศึกษาปฐมวัย มีดังนี้

3.1 สถานศึกษาปฐมวัย รู้ถึงความต้องการความสนใจของผู้ปกครอง สามารถจัดกิจกรรมต่างๆ ได้ตรงตามความต้องการ

3.2 การที่ผู้ปกครองอาสาสมัครเข้ามาช่วยในสถานศึกษา ทำให้อัตราส่วนจำนวน ผู้ใหญ่ต่อเด็กถูกต้องตามหลักวิชาการ

3.3 สถานศึกษาปฐมวัยอาจให้ผู้ปกครองที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะทางเป็น แหล่งความรู้ให้แก่เด็กและครูได้

3.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทำให้คำนึงถึงตัวเด็ก (Child Oriented) มากกว่า ความรู้ด้านวิชาการที่จะให้เด็ก (Text Oriented)

3.5 การให้ข้อมูลย้อนกลับของผู้ปกครองช่วยให้ครูปรับปรุงการทำงานและ ภาควิชาในการทำงานมากขึ้น

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2542 : 23 – 24) กล่าวว่า คุณภาพของโรงเรียนปฐมวัยจะดีได้ ต้องมีผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการกับเด็ก โรงเรียนไม่สามารถสอนโดยแยกเด็กออกจากครอบครัว เด็กควรได้เรียนรู้ร่วมกันทั้งทางโรงเรียนและผู้ปกครอง การที่โรงเรียนทำให้ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมได้จะมีประโยชน์มาก สิ่งที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับ ผู้ปกครองคือคุณค่าของความสัมพันธ์ของผู้ปกครองพบโรงเรียนที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ ผู้ปกครอง นักเรียนและโรงเรียน คือ

1. ผู้ปกครองและโรงเรียนได้เรียนรู้ซึ่งกันและกัน เกี่ยวกับประสบการณ์ทางบ้านและ โรงเรียนของเด็กที่ผู้ปกครองสามารถบอกครู ครูสามารถบอกผู้ปกครองที่จะนำไปสู่การพัฒนาเด็ก อย่างมีคุณภาพได้ ลดข้อขัดแย้งระหว่างครูและผู้ปกครอง

2. ผู้ปกครองและโรงเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ร่วมกับการพัฒนาเด็ก การสอนเด็ก หลักสูตรและการดำเนินการเชิงบริหารการศึกษาร่วมกันระหว่างครูและโรงเรียน

3. โรงเรียนสามารถใช้โอกาสการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน ในการจัด การศึกษาสำหรับผู้ปกครอง ทั้งทางด้าน การเลี้ยงดู พัฒนาการร่วมแก้ปัญหาเด็กกับการเลี้ยงดูและ สิ่งแวดล้อม รวมถึงการสอนต่อการเรียนของเด็กระหว่างโรงเรียนและบ้านด้วยนอกจากนี้ ผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนต่อเด็กเป็นอย่างยิ่ง นักการศึกษา หลายคนได้กล่าวถึงความสำคัญของผู้ปกครอง ดังนี้

ฉันทนา ภาคบงกช (2536 : 13 – 23) กล่าวว่า ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญที่สุดในการ อบรมเลี้ยงดูลูกเพราะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด สามารถตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน แก่เด็กเด็กจะเติบโตได้อย่างมีความสุขต้องอาศัยการเลี้ยงดูอย่างถูกต้องเหมาะสม ความรัก ความอบอุ่นที่เด็กได้รับในช่วงปฐมวัย จะมีความสำคัญและมีอิทธิพลที่สุดต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ

และพัฒนาการทางด้านสังคม การที่เด็กเห็นแบบอย่างที่ดี การแก้ปัญหา การเสริมแรง และการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นให้เด็กได้พัฒนาทางด้านสังคมอย่างดี พฤติกรรมการช่วยเหลือมีความสำคัญทำให้เด็กมีลักษณะของผู้ที่สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

พนม พงษ์ไพบูลย์ (2541 : 15 – 16) กล่าวว่า ในการเรียนรู้ของเด็กตั้งแต่เกิดมานั้น เด็กจะเรียนรู้ได้ดีหรือไม่ มีพื้นฐานมาจากการอบรมเลี้ยงดู ความเอาใจใส่ของพ่อแม่ที่มีให้กับลูกนั้นจะค่อยๆ หล่อหลอมอุปนิสัย ความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม ของเด็กแต่ละคน ดังที่นักจิตวิทยาได้พูดถึงความสำคัญไว้ว่าเด็กเป็นวัยทองของชีวิตเด็กจะเติบโตเป็นคนเช่นไรดูได้จากการอบรมเลี้ยงดูจึงเป็นหน้าที่ของพ่อแม่ที่จะต้องเลี้ยงดูลูกตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยอันสมควร

รุ่ง แก้วแดง (2543 : 172 – 173) ได้เปรียบเทียบความสำคัญของพ่อแม่จากคำสอนของพระพุทธองค์ว่า พ่อแม่คือครูคนแรกของลูก โดยเฉพาะแม่ เพราะการเรียนรู้การสอนเริ่มต้นตั้งแต่อยู่ในครรภ์ของแม่ และหลังจากที่เด็กเกิดจนถึงวัย 3 ขวบ พ่อแม่มิมีบทบาทสูงในการเป็นครูคนแรกของลูก ลักษณะเด่นในความเป็นครูของพ่อแม่แตกต่างไปจากครูปกติหรือมีมากกว่าครูทั่วไปคือพ่อแม่ให้ความรักความเอาใจใส่ต่อลูกอย่างมากจนยากที่จะหาความรักของครูอาชีพอื่นทดแทนได้พ่อแม่เป็นครูของลูกตลอดเวลาคือสามารถอบรมสั่งสอนลูกได้ตลอดเวลาสรุปได้ว่าผู้ปกครองมีส่วนสำคัญยิ่งในการพัฒนาเด็กร่วมกับครูและโรงเรียน เพราะผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเด็กที่บ้านให้ต่อเนื่องจากทางโรงเรียน เป็นการสนับสนุนซึ่งกันและกันระหว่างบ้านและโรงเรียนให้เด็กมีการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ และความสามารถของเด็ก

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2544 : 34 – 36) ได้กล่าวถึงกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน ซึ่งวิธีการที่โรงเรียนจะจัดกิจกรรมให้ง่ายและสะดวกในการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม ดังนี้

1. กิจกรรมโรงเรียน ได้แก่กิจกรรมที่เน้นให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม โดยทางโรงเรียนเป็นฐานของการจัดกิจกรรม ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแนะนำโรงเรียน วิธีปฏิบัติและการดำเนินงานของโรงเรียน การศึกษาผู้ใหญ่ การฝึกอบรม การหารายได้ การแสดงของนักเรียน และกิจกรรมอื่นๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นในโอกาสพิเศษต่างๆ
2. กิจกรรมสานสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมที่เน้นการสร้างความสัมพันธ์และความคุ้นเคยกันในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การสนทนาและการเยี่ยมเยียนได้แก่การประชุมศึกษาและการเยี่ยมบ้าน
3. กิจกรรมการสื่อสารสนเทศ เป็นกิจกรรมเน้นให้ผู้ปกครองเป็นผู้รับข้อมูลเป็นหลักส่วนใหญ่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน เช่น นโยบายการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมของโรงเรียน และกิจกรรมเพื่อให้ผู้ปกครองเห็นภาพรวมของโรงเรียน เห็นภาพการเรียนการสอนของเด็ก นอกจากนั้นยังมี โทรศัพท์สายด่วน จดหมายข่าว โฮมเพจ แผ่นพับข้อมูลโรงเรียนและปฏิทินการศึกษา

4. กิจกรรมการศึกษา เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ให้ผู้ปกครองเข้าถึงชั้นเรียนทั้งเป็นผู้สอน เป็นผู้ช่วยครู ตลอดจนถึงเป็นที่ปรึกษาสำหรับผู้ปกครองด้วยกัน

5. กิจกรรมการบริการ เป็นกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อเป็นบริการแก่สังคมและครอบครัว ได้แก่ ห้องสมุดของเล่น ศูนย์ดูแลเด็ก ศูนย์แลกเปลี่ยนของผู้ปกครองเหลือใช้ กิจกรรมสนับสนุนผู้ปกครองอื่นๆ ตามความต้องการของชุมชน

6. กิจกรรมการตัดสินใจ เป็นกิจกรรมของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองระดับสูงที่ผู้ปกครองจะมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการตัดสินใจและวินิจฉัยสั่งการที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม ดังนั้นคือ การวางนโยบายร่วมกับโรงเรียน การสรรหาบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาการเรียนการสอนและ การจัดหลักสูตร เป็นต้น

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2544 : 30) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียนว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน เป็นการสร้างคุณค่าการศึกษาให้กับเด็กและเป็นการสร้างคุณค่าให้กับสังคม เพราะหมายถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ครูและโรงเรียนในการสร้างสรรค์พัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตและพัฒนาได้เต็มศักยภาพจากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าผู้ปกครองมีหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาส่งเสริมให้บุตรหลานได้รับการศึกษาไม่ได้เป็นหน้าที่ของโรงเรียนเพียงผู้เดียว

จากการวิจัยของ อภิญา เวชชัย (2544 : 142 – 143) ได้สรุปรูปแบบของการมีส่วนร่วมของครอบครัว โรงเรียน และสถานศึกษา ดังนี้

1. รูปแบบสำคัญของการมีส่วนร่วมของครอบครัว โรงเรียน และสถานศึกษาในปัจจุบันมีหลายรูปแบบทั้งขึ้นอยู่กับความพร้อมของผู้บริหารโรงเรียน ในการส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือ ขณะเดียวกันก็ขึ้นอยู่กับความพร้อมของครอบครัวที่ให้ความสนใจ และร่วมคิดค้นสร้างรูปแบบที่เหมาะสมร่วมกัน

2. รูปแบบการมีส่วนร่วมของครอบครัว โรงเรียน และสถานศึกษา ที่เป็นปัจจุบันมีหลากหลายลักษณะ ได้แก่ ความสนใจส่วนบุคคล ได้แก่ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ที่มีความสนใจต่อผลการเรียน ความประพฤติ การปรับตัว และปัญหาอื่น ๆ ในตัวลูกหลานตนเองเป็นเบื้องต้น

2.1 ลักษณะกลุ่มพ่อแม่ ที่รวมตัวกันเองจากความสัมพันธ์ส่วนตัวเช่นเป็นพ่อแม่ ผู้ปกครองของเด็ก ๆ ที่เรียนห้องเดียวกัน มีโอกาสพบกันบ่อย ๆ และพัฒนาเป็นกลุ่มแบบไม่เป็นทางการ

2.2 ลักษณะกลุ่มพ่อแม่ แม่ที่รวมตัวกันเองจากการเข้าร่วมกิจกรรมบางด้านของโรงเรียน เช่น เข้าร่วมเป็นอาสาสมัครในโรงเรียนช่วยงานโรงเรียนด้านต่างๆ การเป็นวิทยากรพิเศษการสอน เป็นต้น

2.3 ลักษณะกลุ่มที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ที่ร่วมงานกับโรงเรียนอย่างเป็นทางการตามรูปแบบและโครงสร้างที่โรงเรียนและสถานศึกษากำหนดไว้แล้ว เช่น เข้าร่วมในฐานะกรรมการ

ระดับห้อง ระดับชั้น กรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง กรรมการสมาคมผู้ปกครองและครู เป็นต้น ดังนั้น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียนจึงเป็นการส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีบทบาทต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนให้มากขึ้น เพื่อให้ผู้ปกครองได้รับทราบความเป็นไปภายในโรงเรียน และมีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกันในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าของเด็กทุก ๆ ด้าน อีกทั้งยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและรับทราบความเป็นไปเกี่ยวกับนโยบายต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นการสานสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน

ดังนั้น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียนจึงเป็นการส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีบทบาทต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนให้มากขึ้น เพื่อให้ผู้ปกครองได้รับทราบความเป็นไปภายในโรงเรียน และมีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกันในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าของเด็กทุก ๆ ด้าน อีกทั้งยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและรับทราบความเป็นไปเกี่ยวกับนโยบายต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นการสานสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสนับสนุนสถานศึกษา

ผู้ปกครองสามารถให้การช่วยเหลือและสนับสนุนสถานศึกษาในการดำเนินงานต่าง ๆ ได้หลายรูปแบบทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจ ความสามารถ เวลาว่าง และกำลังทรัพย์ที่มีอยู่ รวมทั้งความต้องการและความจำเป็นของสถานศึกษา ดังนี้

1. การให้การช่วยเหลือและสนับสนุนของผู้ปกครอง

1.1 การให้การช่วยเหลือและสนับสนุนในรูปของวัสดุ สิ่งของและกำลังทรัพย์ หมายถึง การที่ผู้ปกครองบริจาคสิ่งของ เครื่องใช้ และทรัพย์สินให้กับสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้แก่เด็ก เช่น การให้วัสดุเหลือใช้เพื่อให้ครูนำไปเป็นอุปกรณ์การสอน การให้ของเล่นและเครื่องเล่น สนาม เสื้อผ้า โต๊ะเก้าอี้ เป็นต้น รวมทั้งการให้ทุนการศึกษาแก่เด็กยากจน หรือการให้ทุนสำหรับทำอาหารกลางวันให้เด็กยากจน

1.2 การให้การช่วยเหลือและสนับสนุนในรูปของแรงงาน หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้ามาช่วยเหลือสถานศึกษาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ เช่น การทำสัปดาห์เรียน การซ่อมแซมเครื่องเล่นสนามโต๊ะ – เก้าอี้ การช่วยประกอบอาหารกลางวันให้แก่เด็ก การตกแต่งอาคารสถานที่สำหรับการทำกิจกรรมพิเศษเนื่องในโอกาสต่าง ๆ การช่วยจัดเตรียมเสื้อผ้าสำหรับเด็กในการเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษ การช่วยควบคุมดูแลเด็กขณะออกไปทัศนศึกษา เป็นต้น

2. การมีส่วนร่วมในด้านที่ปรึกษา

ผู้ปกครองในฐานะที่ปรึกษาอยู่ในรูปของคณะกรรมการต่าง ๆ มีหน้าที่ในการให้คำปรึกษากับสถานศึกษาในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวอาจมีชื่อเรียกแตกต่างกัน เช่น สมาคมผู้ปกครองและครู คณะกรรมการการศึกษา คณะกรรมการอำนวยการโรงเรียน

ขณะที่ปรึกษาของสถานศึกษาโดยทั่วไปจะมีบทบาทหน้าที่ในการให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะกับผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้การประกอบการตัดสินใจใน 4 เรื่อง ซึ่งลีออนซ์ และคณะ (Lyons & Other. 1983 : 79) กล่าวถึง ดังนี้คือ

2.1 แนวการจัดประสบการณ์ ขณะที่ปรึกษาของสถานศึกษามีหน้าที่ในการพิจารณาและทบทวนเกี่ยวกับแผนการจัดกิจกรรมและประสบการณ์รวมทั้งการใช้อุปกรณ์ของเล่นในแต่ละปีการศึกษาเพื่อนำมาสรุปการหาข้อดี ข้อเสีย รวมทั้งการให้ข้อเสนอแนะหรือแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาและปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นในปีต่อไป แล้วนำข้อมูลเหล่านี้เสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจ

2.2 การจัดสรรงบประมาณ ขณะที่ปรึกษาของสถานศึกษามีบทบาทและหน้าที่ในการช่วยผู้บริหารสถานศึกษา จัดสรรงบประมาณในหมวดต่าง ๆ ว่าควรจะต้องมีการตัดลดหรือเพิ่มเติมงบประมาณในหมวดหนึ่งเพื่อให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษาในแต่ละปี

2.3 การจัดหาบุคลากร ขณะที่ปรึกษาของสถานศึกษาจะได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการสัมภาษณ์เพื่อคัดเลือกบุคคลที่สมัครเป็นผู้ช่วยครู รวมทั้งสามารถสนับสนุนหรือให้คำแนะนำกับผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้พิจารณาบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ปรึกษาเห็นว่ามีความสามารถและมีความเหมาะสมกับตำแหน่งนั้น ๆ เป็นพิเศษ

2.4 การจัดกิจกรรมสำหรับผู้ปกครอง ขณะที่ปรึกษาของสถานศึกษามีหน้าที่ในการให้คำแนะนำและข้อมูลเสนอแนะกับผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ประสานงานการจัดกิจกรรมสำหรับผู้ปกครองเกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย เช่น ประเภทและลักษณะของกิจกรรมที่จัดให้กับผู้ปกครอง และวิธีการจัดกิจกรรม เป็นต้น

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา

อรุณี หรดาล (2536 : 6 – 7) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในด้านการร่วมกิจกรรมของสถานศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายและแนวปฏิบัติของโรงเรียน เพื่อให้ความรู้ที่สำคัญแก่ผู้ปกครอง และเพื่อให้ผู้ปกครองได้ชมผลงาน และความสามารถด้านต่าง ๆ ของบุตรหลาน

มอริสัน (Morrison. 1988 : 418 – 419) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของผู้ปกครองว่าเป็นกระบวนการที่ดำเนินการของการช่วยเหลือผู้ปกครองโดยใช้ความสามารถของผู้ปกครองเพื่อประโยชน์ของผู้ปกครองและครอบครัว ต่อเด็ก และต่อโรงเรียน ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมี 3 ส่วน คือ

1. เน้นการงาน เป็นการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือช่วยเหลือกิจกรรมทางโรงเรียน เช่น เป็นครูสอนพิเศษ เป็นผู้ช่วยครู เป็นพี่เลี้ยงในการไปทัศนศึกษาเป็นพี่เลี้ยงเด็กในห้องเรียน เป็นต้น

2. เน้นกระบวนการหรือวิธีดำเนินการ วิธีนี้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่มีความสำคัญในกระบวนการทางการศึกษา เช่นการวางแผนหลักสูตร การคัดเลือกแบบเรียนเป็นสมาชิกของคณะกรรมการโรงเรียน

3. เน้นการพัฒนา เป็นการช่วยให้ผู้ปกครองมีทักษะซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และเด็ก

การมีส่วนร่วมด้านกิจกรรมของผู้ปกครองที่โรงเรียนจัดขึ้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการให้ความรู้กับผู้ปกครองเกี่ยวกับโรงเรียนและเด็ก จากกิจกรรมที่จัดขึ้นและสร้างความสัมพันธ์ความเข้าใจที่ดีระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียน เนื่องจากผู้ปกครองส่วนมากมีภาระงานทั้งที่บ้านและที่ทำงาน จึงทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมกับสถานศึกษาปทุมวัยได้ทั้งหมด ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเลือกเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนเองสะดวก และคิดว่าจะเกิดประโยชน์แก่ตนเอง และครอบครัวให้มากที่สุด กิจกรรมสำคัญที่ผู้ปกครองควรหาโอกาสเข้าร่วมกับสถานศึกษามีหลายกิจกรรม ตามที่ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2542 : 46 – 48) รวบรวมไว้มีดังนี้

1. การเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน ทางโรงเรียนต้องแจ้งเวลากับผู้ปกครองได้รับทราบ และแนะนำผู้ปกครองถึงวิธีการเข้าร่วมกิจกรรมว่าทำอะไรบ้าง เพื่อให้ผู้ปกครองจะได้เลือกเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนสนใจ และสะดวกกับเวลา

2. ศูนย์ครอบครัว เป็นบริการที่โรงเรียนจัดทำขึ้นเพื่อให้ครู ผู้ปกครอง เด็กได้สนทนา และเปลี่ยนความรู้เป็นส่วนตัว

3. กิจกรรมวิทยากร เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยให้ผู้ปกครองเข้าร่วมการเรียนการสอนในชั้นเรียนทั้งในฐานะเป็นผู้ช่วยครูคอยทำ หน้าที่ช่วยเหลือครูในการจัดกิจกรรม การจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก และเป็นวิทยากร สำหรับผู้ปกครองที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะด้านหรือประกอบอาชีพที่เด็กส่วนมากสนใจ

4. กิจกรรมครอบครัวสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้บุคคลในครอบครัวเกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกันจากกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายคือทำให้ผู้ปกครองได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ร่วมกันคิดและดำเนินกิจกรรมร่วมกัน กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นได้แก่ กิจกรรมพัฒนาโรงเรียน กิจกรรมทัศนศึกษา เป็นต้น

5. กิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครอง (Parent Education) ที่จะช่วยให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวเด็ก วิธีการอบรมเลี้ยงดู แนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของตัวเด็ก ตลอดจนการดำเนินชีวิตครอบครัวในวิถีทางที่ถูกต้องและเหมาะสม กิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครองเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าร่วมตามความสมัครใจ ดังนั้นเนื้อหาความรู้ที่จะจัดจะต้องมีลักษณะพิเศษต่างจากกิจกรรมอื่นๆ

6. กิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครองเป็นวิธีหนึ่งที่โรงเรียนจะสามารถช่วยให้ผู้ปกครองได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็ก วิธีการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ตลอดจนเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ และเห็นความสำคัญของตนเองที่มีต่อเด็ก นอกจากนี้การให้ความรู้

ผู้ปกครองยังสามารถส่งเสริมความสัมพันธ์ และความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างครูและผู้ปกครอง ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการให้การศึกษาแก่เด็ก ความคุ้นเคยระหว่างครูกับผู้ปกครองจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับค่านิยมทางการศึกษาซึ่งกันและกัน อันจะช่วยลดปัญหาความขัดแย้งต่อกัน การปฐมนิเทศผู้ปกครอง การประชุมครูและผู้ปกครอง การจัดนิทรรศการผลงานเด็ก กิจกรรมคืนสู่เหย้า และกิจกรรมวันเด็ก วันแม่ วันขึ้นปีใหม่ และวันสำคัญทางศาสนา

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการเสริมสร้างประสบการณ์แก่นักเรียน

อรุณี หรดาล (2536 : 63 – 65) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้ปกครองในด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาของเด็กปฐมวัยว่าผู้ปกครองสามารถช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ให้เด็กได้ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน

1. การเสริมประสบการณ์ให้เด็กที่บ้าน คือ การมีผู้ปกครองช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กรู้จักคิด รู้จักแสวงหาความรู้จากสิ่งที่อยู่รอบตัวด้วยการสังเกตและการอ่าน รวมทั้งการให้ความสนใจและสนทนาซักถามเด็กเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กได้ทำในสถานศึกษาปฐมวัย เพื่อเป็นแนวทางในการเสริมความรู้เด็กให้ไปในทิศทางเดียวกัน ในการเสริมความรู้และประสบการณ์ให้เด็กที่บ้าน ผู้ปกครองมีบทบาทที่สำคัญ 2 ประการ

1.1 การส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน ผู้ปกครองเป็นบุคคลสำคัญที่จะช่วยให้เด็กเห็นความสำคัญและรู้คุณค่าของการอ่าน ในการส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน ผู้ปกครองอาจทำได้หลายวิธี ดังต่อไปนี้

1.1.1 เป็นตัวแบบที่ดีให้แก่เด็ก ผู้ปกครองจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน ชอบการอ่าน ใช้หนังสือเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ พุดถึงหนังสือในทางที่ดี เก็บสะสมหนังสือและจัดเก็บให้เรียบร้อย

1.1.2 เล่าเรื่องเกี่ยวกับหนังสือหรืออ่านหนังสือให้เด็กฟัง โดยเฉพาะถ้าเป็นหนังสือนิทานเด็กจะชอบมาก เมื่อเล่าเรื่องหรืออ่านเสร็จแล้ววางหนังสือบนชั้นหนังสือที่เด็กสามารถหยิบมาเปิดด้วยตนเองได้

1.1.3 จัดหาและรวบรวมหนังสือที่เหมาะสมกับวัย นิสัย และความสนใจของลูกมาไว้ในบ้านและอาจให้เป็นของขวัญเนื่องในโอกาสพิเศษต่างๆ

1.1.4 มีส่วนร่วมในการอ่านของเด็กทุกครั้งเท่าที่จะทำได้ เช่น พุดคุยเกี่ยวกับเรื่องที่เด็กอ่านแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือหรือเนื้อเรื่องที่เด็กอ่าน หาสัตว์เลื้อยมาไว้ในบ้านหรือพาเด็กไปตามสถานที่ต่างๆ เช่น ห้องสมุด สวนสัตว์ พิพิธภัณฑ์ ฯลฯ เพราะสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้เด็กสนใจและอยากรู้เรื่องราวต่างๆ

1.2 การเสริมความรู้ให้เด็กสอดคล้องกับสิ่งที่เด็กได้เรียนรู้จากสถานศึกษา เด็กจะเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและสามารถจดจำได้นานถ้าผู้ปกครองจะช่วยเสริมประสบการณ์หรือความรู้เด็กให้สอดคล้องกับสิ่งที่เด็กได้เรียนรู้จากสถานศึกษา ซึ่งสามารถทำได้ดังนี้

1.2.1 พุดคุยสนทนากับเด็กให้สอดคล้องกับสิ่งที่เด็กได้เรียนรู้จากสถานศึกษาพร้อมทั้งอธิบายเสริมหรือยกตัวอย่างเพิ่มเติมให้เด็กเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น

1.2.2 กระตุ้นหรือเตือนให้เด็กทำกิจกรรมตามที่ครูได้มอบหมายให้ร่วมทั้งคอยให้คำแนะนำและช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการ

1.2.3 จัดกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่จะช่วยเสริมความรู้ ความคิดที่เด็กได้จากสถานศึกษาปฐมวัยเมื่อมีโอกาสดังนั้น ถ้าเด็กได้เรียนเกี่ยวกับสัตว์ ผู้ปกครองอาจพาเด็กไปสวนสัตว์ในวันหยุดเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเห็นสัตว์จริง ขณะเดียวกันผู้ปกครองอาจให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับอาหาร และสภาพความเป็นอยู่ของสัตว์

1.2.4 ส่งเสริมพัฒนาการและการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก ผู้ปกครองสามารถช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ รวมทั้งเตรียมความพร้อมให้เด็กอย่างเหมาะสม โดยการจัดหาและจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องเล่นที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็ก เพื่อให้เด็กได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ให้โอกาสเด็กได้มีโอกาสช่วยเหลือตนเองในด้านต่าง ๆ เช่นการแต่งตัว การรับประทานอาหาร มอบหมายหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานบ้านที่เด็กสามารถทำได้ เช่น รดน้ำต้นไม้ เก็บใบไม้ในสนามหน้าบ้าน ชวนเด็กพุดคุยสนทนาและตอบคำถามเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว รวมทั้งให้โอกาสเด็กได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

2. การส่งเสริมประสบการณ์ให้เด็กที่โรงเรียน คือ การที่ผู้ปกครองเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กในสถานศึกษา ซึ่งโดยทั่วไปผู้ปกครองสามารถเสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่เด็กในโรงเรียนได้ คือ

2.1 การเป็นผู้ช่วยครู ผู้ปกครองที่ไม่ได้ทำงานนอกบ้าน อาจอาสาสมัครเป็นผู้ช่วยครูในสถานศึกษาตามวันและเวลาที่ตนเองสะดวก ช่วยครูดูแลเด็กขณะทำกิจกรรม ช่วยครูจัดเตรียมและจัดหาสื่อการสอน ช่วยสอนเด็กในบางกิจกรรมและช่วยครูวางแผนการสอน

2.2 การเป็นวิทยากรพิเศษ ผู้ปกครองที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะด้านหรือประกอบอาชีพที่เด็กส่วนมากสนใจ สถานศึกษาอาจเชิญมาเป็นวิทยากรพิเศษ เพื่อพุดคุยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับงานอดิเรกหรือรายละเอียดของอาชีพรวมทั้งให้โอกาสเด็กได้ซักถามข้อข้องใจหรือสิ่งที่เด็กอยากรู้เพิ่มเติม การเชิญผู้ปกครองมาพุดคุยสนทนากับเด็กเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ นี้ นอกจากจะช่วยสนองความสนใจความอยากรู้อยากเห็นของเด็กแล้วยังถือเป็น ส่วนหนึ่งของการแนะแนวด้านอาชีพให้กับเด็กได้อีกด้วย

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการเสริมสร้างพัฒนาการ

1. ช่วยให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในแต่ละช่วงอายุ ซึ่งจะมีผลทำให้ผู้ปกครองเข้าใจพฤติกรรมของเด็กได้ดียิ่งขึ้น

2. ช่วยให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการอบรมเลี้ยงดูการเตรียมความพร้อม และการส่งเสริมพัฒนาการเด็กอันจะนำไปสู่ความประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

3. ช่วยให้ผู้ปกครองเข้าใจถึงผลของการกระทำหรือพฤติกรรมของตนเองที่มีต่อเด็ก อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองได้อย่างเหมาะสม

4. ช่วยให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยลักษณะประเภทและวิธีการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ที่เหมาะสมกับเด็ก

5. ช่วยให้ผู้ปกครองมีความรู้ และฝึกทักษะเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการจัดสภาพแวดล้อมภายในบ้านที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ การอบรมเลี้ยงดู และการดำเนินชีวิต ครอบครัว ให้เป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม

6. ช่วยให้ผู้ปกครองเข้าใจถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการปฐมวัยศึกษา และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้ปกครองกล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วมด้านกิจกรรมของผู้ปกครอง เป็นการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองโดยผ่านการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง โดยที่ผู้ปกครองเข้ามามีลักษณะดังนี้ คือ ผู้ปกครองอาสา เป็นผู้ช่วยครู เป็นวิทยากร ร่วมทำกิจกรรมในชั้นเรียนและร่วมทำกิจกรรมในโอกาสพิเศษต่าง ๆ เป็นต้น

ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน

บ้านและโรงเรียนมีบทบาทหน้าที่ร่วมกันในการสั่งสอนและอบรมเลี้ยงดูให้เด็กเจริญเติบโตและมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ถึงแม้ว่าเด็กปฐมวัยจะใช้เวลาส่วนหนึ่งอยู่ในโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับปฐมวัย แต่เด็กในวัยนี้ยังต้องการความรัก ความอบอุ่น และความเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดจากบิดา มารดา ผู้ปกครอง ดังนั้นทั้งครูและผู้ปกครองจะต้องมีความเข้าใจอันดีต่อกัน รวมทั้งมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เพื่อที่จะได้ร่วมมือร่วมใจกันในการพัฒนาเด็ก รวมทั้งช่วยจัดกิจกรรมและประสบการณ์ที่จะเอื้อต่อการเรียนรู้และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวเด็กให้มากที่สุด โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับปฐมวัยจึงมีบทบาทที่สำคัญในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญ 5 ประการ ซึ่ง สมพัทธ์ ศรีประไพ (2520 : 59 – 60) สรุปไว้ดังนี้

1. เพื่อป้องกันความเข้าใจผิดระหว่างครูและผู้ปกครองของเด็ก ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองบางคนอาจรักและเชื่อคำพูดของเด็กมากเกินไปจนขาดเหตุผล

2. เพื่อส่งเสริมความสามัคคีปรองดองระหว่างครูและผู้ปกครองในการที่จะช่วยกันหาแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก

3. เพื่อให้ครูและผู้ปกครองได้มีโอกาสพบปะพูดคุยและแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดกิจกรรมและประสบการณ์สำหรับเด็กให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. เพื่อให้ครูและผู้ปกครองได้แลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของเด็กขณะอยู่ในโรงเรียนและอยู่ที่บ้าน

5. เพื่อให้ผู้ปกครองเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนอันจะทำให้ผู้ปกครองเกิดความสนใจที่จะให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนต่อไป

ธิดา พิทักษ์สินสุข (2542 : 79 – 86) กล่าวว่า ครอบครัวมีบทบาทสำคัญมากต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก บ้านคือสถานศึกษาแห่งแรกของเด็กมีพ่อแม่และบุคคลในครอบครัวเป็นครูของเด็ก เด็กเรียนรู้และได้รับการอบรมเลี้ยงดูมาแตกต่างกันบนพื้นฐานความเชื่อความรู้ ความเข้าใจของแต่ละครอบครัว จนกระทั่งเด็กถึงวัยที่พ่อแม่พามาเข้าโรงเรียนอนุบาลเด็กแต่ละคนไม่ได้แตกต่างกันเฉพาะหน้าตาเท่านั้น พื้นฐานทางอารมณ์ และประสบการณ์ก็จะแตกต่างกันไปด้วย ความแตกต่างระหว่างบุคคลจึงเป็นสิ่งที่ครูอนุบาลต้องตระหนักให้มาก มิฉะนั้นเราจะคาดหวังว่าเด็กทุกคนจะเหมือนกัน พูดยุติเรื่องเหมือนกัน ช่วยตัวเองได้เหมือนกันหมด

ลีออนส์ และคณะ (Lyons & Other. 1983 : 3 – 4) Lyons กล่าวว่า ความสัมพันธ์ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน (Information Exchange) และความสัมพันธ์ส่วนตัว (Interpersonal Relations) ความสัมพันธ์ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนข้อมูล หมายถึงการที่ผู้ปกครองและบุคลากรในโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษาติดต่อสื่อสารกันด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กจนเกิดความสนิทสนมและคุ้นเคย เมื่อผู้ปกครองและบุคลากรของโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษาได้รู้จักกันแล้ว ต่อมาได้มีโอกาสพบปะพูดคุยสนทนากันจนมีความสนิทสนมคุ้นเคย (วรนาท รักสกุลไทย. 2537 : 169) กล่าวว่า คุณภาพของสถานศึกษานั้นต้องมีบิดา มารดาผู้ปกครองเข้ามามีส่วนในการพัฒนา รับผิดชอบ และการตัดสินใจเกี่ยวกับเด็กของตน ดังนั้นการเชิญบิดามารดาหรือผู้ปกครองเข้ามามีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้และการทำงานร่วมกัน เพื่อให้เด็กในความรับผิดชอบของทุกคนได้รับประโยชน์มากที่สุดการประสานความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน โรงเรียน ชุมชน ถือเป็นปัจจัยพื้นฐานของการดำเนินงานระดับปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539 : 19 – 22) ได้กล่าวถึงหลักในการประสานสัมพันธ์ระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน ไว้ดังนี้

1. การประชาสัมพันธ์ ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดเป้าหมายครอบคลุมทั้งปริมาณและคุณภาพที่ชัดเจน ไม่ว่าจะใช้สื่อประเภทใดก็ตาม เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อกิจกรรมสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อบุคคล ต้องดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ
2. โรงเรียนควรเป็นผู้นำและผู้ริเริ่มการประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครอง หรือชุมชนไม่ควรรอให้ผู้ปกครองหรือชุมชนเป็นฝ่ายริเริ่ม
3. การประสานสัมพันธ์ระหว่างบ้าน และโรงเรียน ต้องดำเนินการสื่อสารสองทาง และมีการปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

4. การนิเทศ ติดตาม กำกับ และประเมินผล ควรเน้นให้ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบของคณะกรรมการการศึกษา สมาคมผู้ปกครองและครูหรืออาสาสมัคร ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน

สำหรับสถานศึกษาหรือโรงเรียนอนุบาลนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนมีความสำคัญดังที่ วรรณาท รักสกุลไทย (2537 : 172) ได้สรุปไว้ดังนี้

1. ช่วยสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน โดยเฉพาะกับสถาบันครอบครัว เพราะความศรัทธาและความเชื่อมั่นในคุณภาพมาตรฐานของผู้ปกครองที่มีต่อสถานศึกษาระดับปฐมวัยเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งบุตรหลานเข้ารับบริการ

2. ช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้เกิดแก่สถานศึกษาระดับปฐมวัย ทำให้ครอบครัวและชุมชนมีความศรัทธาต่อองค์กร อันจะนำไปสู่ประสิทธิผลของการบริการโดยภาพดีที่สุด

3. ช่วยให้สถาบันครอบครัว และชุมชนได้รับบริการทางวิชาการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต นำความเจริญไปสู่สังคมและประเทศชาติต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2536 : 234) ได้กล่าวถึงความสำคัญและคุณค่าสายสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียนไว้ว่า เด็กมีความผูกพันและเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว พวกเขาต้องการความรักและความอบอุ่นจากครอบครัวเป็นอันดับแรก ดังนั้นผู้ปกครองจึงเป็นผู้ที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อชีวิตของเด็กในระดับปฐมวัยเป็นอย่างมาก ซึ่งความร่วมมือระหว่างบ้านกับโรงเรียน ในการประชาสัมพันธ์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กนั้น จะต้องดำเนินการบนรากฐานของความเข้าใจที่ดีต่อกันระหว่าง ครู โรงเรียนและผู้ปกครอง

การไปโรงเรียนของเด็กระดับปฐมวัยเป็นเรื่องที่ละเอียดและสำคัญ ถือเป็นการปูพื้นฐานเบื้องต้นแก่ชีวิต ทั้งยังเป็นสภาวะที่เด็กต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางบ้าน และคนใกล้ชิดไปสู่สถานที่แปลกใหม่ และกิจวัตรประจำวันที่ไม่เหมือนเดิม โรงเรียนต้องหาวิธีการทำงานร่วมกับผู้ปกครองให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาที่สนองตอบความต้องการของเด็กได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนจะเป็นกระบวนการสองทางคือ จากบ้านไปยังโรงเรียน และจากโรงเรียนไปยังบ้าน ซึ่งโรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมต่าง ๆ ดังมีรายละเอียดดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2536 : 234)

1. ข่าวสารประจำสัปดาห์ ครูอาจแจ้งข่าวสารของโรงเรียน ไปให้ผู้ปกครอง โดยใช้จดหมายที่สั้น กระชับ น่าสนใจ ตรงไหนที่ครูต้องการเน้นควรขีดเส้นใต้ไว้

2. จุลสาร เพื่อประชาสัมพันธ์ความเป็นไป หรือสรุปกิจกรรมที่ผ่านมาหรือเกิดขึ้นในอดีต จะช่วยให้ผู้ปกครองทราบความเคลื่อนไหวของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งนิยมแบ่งเป็น 4 ส่วน คือ ส่วนของบรรณาธิการ เรื่องราวของเด็ก ๆ บทความเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู และเบ็ดเตล็ด

3. แผ่นป้ายนิเทศ จะเป็นการแสดงข้อมูล ข่าวสาร วันสำคัญให้ผู้ปกครองรับทราบที่โรงเรียนโดยอาจทำใน 3 ลักษณะคือ สถานศึกษาแสดงข้อมูล ผู้ปกครองหรือสถานศึกษาแสดงข้อมูลร่วมกันและผู้ปกครองแสดงข้อมูลฝ่ายเดียว

4. กิจกรรมวันเปิดบ้าน เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนในต่างประเทศนิยมมาก เป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเตรียมการเรียนการสอนให้ผู้ปกครองมาสังเกตการณ์และร่วมกิจกรรมกับเด็กโดยมีการตกแต่งห้องเรียนด้วยผลงานของเด็ก มีการร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง และทำท่าประกอบเพลงสั้น ๆ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเล่นกับลูก ๆ

5. การประชุมพิเศษผู้ปกครอง เพื่อชี้แจง และทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง ในเรื่องการจัดประสบการณ์ กิจกรรมเตรียมความพร้อมสำหรับเด็ก และนโยบายต่าง ๆ ของทางโรงเรียน

ชุมพร นวกิตกุล (2534 : 29) กล่าวถึง วิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนแจ้งให้ผู้ปกครองทราบว่า ยินดีรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองเพื่อนำมาเป็นแนวทางปรับปรุงกิจกรรมของโรงเรียน

2. โรงเรียนเชิญผู้ปกครองมาร่วมงานเป็นครั้งคราว

3. โรงเรียนจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน

4. โรงเรียน และผู้ปกครองจัดสอนพิเศษให้กับครู นักเรียน และผู้ปกครองที่สนใจ

5. จัดแข่งขันกีฬาระหว่างครูและผู้ปกครอง

6. ครูไปเยี่ยมบ้านเด็กนักเรียน

7. จัดงานโรงเรียน และจัดให้นักเรียนทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์แก่ชุมชน

เยาวพา เดชะคุปต์ (2525 : 76) ได้กล่าวว่า บางครั้งโรงเรียนอาจเชิญผู้ปกครองที่มีความสามารถในด้านต่าง ๆ มาแนะนำหรือบรรยายให้เด็กฟัง เช่น การเขียนการ์ตูน แนะนำวิธีเลี้ยงสัตว์ สอนร้องเพลง ฯลฯ หรือเชิญผู้ปกครองที่ว่างมาช่วยเตรียมอาหาร พาเด็กไปทัศนศึกษา เล่นดนตรี หรือมาร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เป็นต้น

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การสร้างความสัมพันธ์ดังกล่าวสามารถช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน หรือชุมชนได้เป็นอย่างดี จากกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้นเป็นกิจกรรมที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ดังนั้น สถานศึกษาจึงมีบทบาทหน้าที่ร่วมกันกับพ่อ แม่ ผู้ปกครองในการสั่งสอน และอบรมเลี้ยงดูเด็กให้เจริญเติบโตและมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัยทั้งทางด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาและจะเกิดผลในการพัฒนาเด็กได้ครบทุกด้านอย่างสมบูรณ์

บทบาทของโรงเรียนในการส่งเสริมความร่วมมือของพ่อแม่ ผู้ปกครอง

วราภรณ์ นิลประพันธ์ (2546 : 23 – 26) ได้กล่าวถึงบทบาทของโรงเรียนในการส่งเสริมและระดมความร่วมมือของพ่อแม่ ผู้ปกครองมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะโรงเรียนจะมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้น ส่งเสริม และเปิดโอกาสให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้าร่วมมือกับทางโรงเรียนมากขึ้น ขณะเดียวกันโรงเรียนยังมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความเข้มแข็งของครอบครัวในระยะยาวอีกด้วย บทบาทที่สำคัญได้แก่

1. การสนับสนุนหนุนช่วย และพัฒนาความสามารถของพ่อแม่ ผู้ปกครองในด้านต่าง ๆ เช่น การให้ข้อมูล คำแนะนำ การจัดระบบการสื่อสารที่สอดคล้อง เหมาะสม และการสร้างบรรยากาศของโรงเรียนให้เป็นระบบเปิด เอื้อต่อการเข้าถึงของผู้ปกครองกลุ่มต่าง ๆ
2. การจัดฝึกอบรมให้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครองเพื่อพัฒนาความรู้และศักยภาพในด้านต่าง ๆ เช่น การอบรมให้ความรู้ในเรื่องภาษา การใช้คอมพิวเตอร์ การอ่านหนังสือ ทักษะในการสอนวิชาสำคัญต่าง ๆ ให้แก่ลูกหลาน รวมถึงการพัฒนาทักษะชีวิตและ สัมพันธภาพทางสังคมให้แก่ผู้ปกครอง เพื่อที่จะถ่ายทอดและแนะนำลูกหลานได้อย่างเหมาะสมและเท่าทัน เช่นการดูแลเด็กที่มีความพิการหรือความต้องการพิเศษ การแก้ปัญหาความประพฤติไม่เหมาะสม
3. การพัฒนาและขยายความร่วมมือของอาสาสมัครที่เข้ามาร่วมงานกับทางโรงเรียน ให้มีความรู้ ความชำนาญพิเศษเพิ่มขึ้น เพื่อสนับสนุนช่วยงานโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
4. การทบทวน แก้ไข ปรับปรุงกฎระเบียบต่าง ๆ ที่อาจเป็นอุปสรรคต่อความร่วมมือในการศึกษาของเด็ก
5. การให้บริการคำปรึกษาแก่ผู้ปกครองเพื่อเพิ่มสมรรถนะในความช่วยเหลือต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ และรวดเร็วทันควันมากขึ้น เช่น บริการให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์
6. การจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจแก่นักเรียนที่มีปัญหา เพื่อลดความกดดันทางจิตใจ อารมณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อการศึกษาของเด็กในระยะยาว
7. ผู้บริหารและครูในโรงเรียน ต้องปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ แนวคิด ปรับวิสัยทัศน์ให้ใจกว้าง ยอมรับที่จะทำงานกับผู้ปกครองที่มีความแตกต่าง และอดทนที่จะสื่อสารให้เข้าใจท่ามกลางข้อขัดแย้งต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้

นอกจากนี้ โรงเรียนควรได้จัดหาแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองไว้ด้วย อันได้แก่ (ทัศนีย์ พรหมไพจิตร. 2540 : 16)

1. การเชิญผู้ปกครอง และผู้อาวุโส กรรมการชุมชนมาเยี่ยมโรงเรียน และจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสพบปะกับครู เห็นกิจวัตรการเรียนของเด็ก เห็นสภาพแวดล้อมที่ทางโรงเรียนจัดให้แก่เด็กในโรงเรียน ร่วมคิดร่วมประชุมในหัวข้อต่าง ๆ ในเวลาและสถานการณ์ที่เหมาะสม

2. การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของเด็ก เช่น การจัดห้องพบปะสังสรรค์แบบไม่เป็นทางการ เช่น ห้อง Common Room เพื่อเป็นที่ที่ผู้ปกครองได้มาพุดคุยกับเด็กและได้พบปะกันอย่างไม่เป็นทางการ มีการจัดข้อมูลต่าง ๆ ให้ทราบ มีเอกสารหนังสือที่เป็นประโยชน์ได้อ่านและร่วมหารือกัน มีบอร์ดประชาสัมพันธ์เพื่อสื่อสารข่าวสาร กิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งมีบอร์ดของเด็ก ๆ หรือคณะกรรมการนักเรียนที่สามารถสื่อสารเรื่องราวความคิดเห็นของเขาต่อผู้ปกครองด้วย การจัดสถานที่หรือสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติและไม่เป็นทางการเช่นนี้ จะส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ระหว่างกันและกันเกิดขึ้น และนำไปสู่การยกระดับความสัมพันธ์กับทางโรงเรียนต่อไป

3. เป็นต้นการคิดค้นรูปแบบการชักชวนที่สร้างสรรค์อาจช่วยให้ผู้ปกครองมีความพอใจและมีความสนใจพิเศษมากขึ้นในการเข้าร่วม เช่น อาจใช้เป็นจดหมายเชิญชวนของเด็กนักเรียนถึงผู้ปกครอง ซึ่งจะมีลักษณะเป็นธรรมชาติและสื่อความต้องการของเด็กได้ตรงว่าน่าสนใจมากกว่า และนำไปสู่การกระตุ้นให้ผู้ปกครองให้ความช่วยเหลือ และร่วมมือได้ดีกว่ารูปแบบเดิม ๆ การขอความร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ ควรมีการชี้แจงบทบาท หน้าที่ ในงานที่โรงเรียนต้องการขอความช่วยเหลือ คุณสมบัติของผู้ปกครองที่สามารถเข้าร่วมได้ และควรเป็นคุณสมบัติที่เป็นระดับพื้นฐาน ไม่วางมาตรฐานคุณสมบัติที่สูงหรือดีเลิศเกินไป เพราะคุณสมบัติบางอย่างอาจทำให้มีผู้เข้าร่วมน้อย และประเมินว่าตนเองไม่มีความสามารถพอในที่สุดจะทำให้จำนวนผู้ปกครองที่เข้าร่วมลดลง ขณะเดียวกันควรมีการจัดบุคลากรที่จะเป็นผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ตอบคำถามของผู้ปกครองได้อย่างเหมาะสม ในกรณีที่ผู้ปกครองอาจมีความสงสัยหรือต้องการข้อมูลบางอย่างเพิ่มเติม

4. การจัดประชุมปฏิบัติการในหัวข้อต่าง ๆ ที่หลากหลายโดยมีการกำหนดปฏิทินการประชุมไว้ล่วงหน้า เพื่อปลูกเร้าความสนใจและจะได้เตรียมตัว และเวลาไว้ก่อนล่วงหน้า

5. การจัดกิจกรรมตามวาระ เช่น การจัดติววิชาต่าง ๆ ในช่วงใกล้สอบ โดยอาศัยทรัพยากรจากศิษย์เก่า รุ่นพี่ ผู้ปกครองบางท่านที่มีความรู้ด้านนั้นอยู่แล้วมาช่วยให้ความรู้พิเศษเพิ่มเติม โดยโรงเรียนจัดหาสถานที่รับรองหรืออำนวยความสะดวกให้เหมาะสม

6. การจัดทำเอกสาร จดหมาย ข่าว จากโรงเรียนถึงผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ โดยหาอาสาสมัครผู้ร่วมเขียน ผู้ร่วมค้นข้อมูลจากกลุ่มผู้ปกครองที่มีความสนใจ

7. คณะกรรมการสมาคมครูผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ควรร่วมกันกำหนดนโยบายการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองให้ชัดเจนมากขึ้น โดยอาจเริ่มต้นจากการศึกษาทำความเข้าใจสิทธิ อำนาจหน้าที่ของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ในสาระสำคัญตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การร่วมกันศึกษาติดตามนโยบายมาตรการที่เป็นรูปธรรมในการแสวงหาการมีส่วนร่วมจากพ่อแม่ในหลายรูปแบบ หลายบทบาท เพื่อให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเห็นทางเลือกและแนวทางหลากหลายที่ตนจะเข้าร่วมได้มากขึ้น

8. ในการกำหนดบทบาทและแนวทางดังกล่าว ควรมีการกำหนดขอบเขตอำนาจ ความรับผิดชอบในส่วนผู้ปกครองให้ชัดเจน การกระจายอำนาจให้ผู้ปกครองเข้าร่วมและมอบอำนาจการตัดสินใจบางระดับให้ จะส่งผลให้ผู้ปกครองเข้าใจขอบเขต บทบาทที่ชัดเจน รู้สึกมี พันธะผูกพัน เข้ามาร่วมงานด้วยความตั้งใจ และเต็มใจมากขึ้น

9. โรงเรียนควรทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน อำนาจความสะดวกให้ครอบครัวเข้ามาร่วมงานโดยทำหน้าที่ประสานและให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงตามที่คุณปกครองต้องการ หรืออาจจัดให้มีบุคลากรที่เป็นตัวแทนของผู้บริหาร เข้ามารับหน้าที่ประสานงานอย่างใกล้ชิดมากขึ้น เพื่อติดตามผู้ปกครองและพัฒนาความสัมพันธ์ให้สามารถเข้ามาร่วมมือกับทางโรงเรียนอย่างใกล้ชิดมากขึ้น

10. การกำหนดกิจกรรมพัฒนาความสัมพันธ์กับครอบครัวในลักษณะต่าง ๆ โรงเรียนและผู้ปกครองควรมีการคิดค้นรูปแบบกิจกรรมและมีการกำหนดให้หลากหลาย เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ตามความสนใจของตนมากขึ้น

11. การส่งข่าวสารข้อมูล ถึงพ่อแม่ ผู้ปกครองอย่างไม่เป็นทางการด้วยจดหมายที่ไม่มีลักษณะเป็นทางการเกินไป ซึ่งอาจเป็นจดหมายที่ครูเขียนถึงผู้ปกครองบางรายด้วยตนเอง เพื่อบอกเล่าข้อมูลเกี่ยวกับเด็กในด้านต่าง ๆ ที่มีลักษณะเฉพาะ

12. การเยี่ยมบ้านโดยผู้แทนผู้ปกครองและครูที่เด็กมีความสนิทสนมด้วย ในกรณีที่เด็กบางรายอาจมีความจำเป็นที่ครูต้องแลกเปลี่ยนข้อมูลกับพ่อแม่ ผู้ปกครองและไม่สามารถนัดพบกันที่โรงเรียนได้ หรือทางผู้ปกครองไม่สะดวกที่จะมาพบครูของเด็กในโรงเรียน

การจัดประชุมฝึกอบรมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาความรู้ ความเข้าใจร่วมกัน โรงเรียนควรจัดกิจกรรมอบรมครู บุคลากรในโรงเรียนให้รับทราบและมีความเข้าใจนโยบายของโรงเรียนที่มีต่อพ่อแม่ ผู้ปกครองนักเรียนให้ชัดเจน เพื่อจะได้ร่วมกันเป็นตัวแทนในการตอบปัญหาของผู้ปกครองได้อย่างเหมาะสม

สภาพแวดล้อมในโรงเรียน

ความหมายของสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

ความหมายของสภาพแวดล้อมในโรงเรียนนั้น ได้มีนักการศึกษาให้คำจำกัดความไว้ดังนี้

มยุรี สิงห์โทธราช (2536 : 20) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง บรรยากาศหรือสภาพการณ์ต่าง ๆ ในโรงเรียนที่เป็นวัตถุ สิ่งของ หรือตัวบุคคล ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งผลพัฒนาการของนักเรียนทุก ๆ ด้าน

ธงชัย แสงโหลง (2546 : 10) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมในโรงเรียน คือ การจัดอาณาบริเวณโรงเรียน อาคารเรียน ห้องเรียน ตลอดจนการตกแต่ง การใช้พื้นที่การวาง จัดตั้งสิ่งมวล์ ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักเรียน การสร้างความรู้สึกรักใคร่ ความชอบ การเห็น

คุณค่า ระบบค่านิยม ตลอดจนสร้างพฤติกรรม และบุคลิกภาพของผู้เรียนและการโน้มน้าวใจตามลักษณะของสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

นิยม กริมใจ (2541 : 61) ได้ให้คำนิยามศัพท์ของสภาพแวดล้อมในโรงเรียนไว้ว่า หมายถึง การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งในด้านความสะดวกความเป็นระเบียบของสถานที่ ความร่มรื่น ความสวยงาม และมีความปลอดภัยในสถานที่

วสันต์ ปัญญา (2544 : 13) กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง สภาพของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่หรือเกิดขึ้นในโรงเรียน เป็นสิ่งเร้าที่มีศักยภาพและมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของผู้เรียน สภาพของสิ่งต่าง ๆ ในโรงเรียน ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากบุคคล ชุมชน สังคมและธรรมชาติ ซึ่งมีความสัมพันธ์กัน และมีอิทธิพลกับบุคลากรในโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนในการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมต่าง ๆ ทั้งในด้านบวกและด้านลบ

นรา สมประสงค์ และเสรี ลาขโรจน์ (2546 : 58) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา เป็นสภาพที่เกิดจากผลกระทบของสิ่งแวดล้อม ซึ่งหมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ปรากฏอยู่ในสถานศึกษา อาจเป็นสิ่งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิตก็ได้ อาจเป็นรูปธรรมมองเห็นและจับต้องได้หรือ เป็นนามธรรมมองไม่เห็นจับต้องไม่ได้

จากความหมายของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นพอสรุปได้ว่า สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง สภาพการณ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่หรือเกิดขึ้นในโรงเรียน ทั้งที่เป็นวัตถุ สิ่งของ ตัวบุคคล วิธีการ หรือกระบวนการต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อบุคคลในโรงเรียนและส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของนักเรียนทั้งในด้านบวกและด้านลบ

ความสำคัญของสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

ความสำคัญของสภาพแวดล้อมในโรงเรียนนั้น มีนักการศึกษา หน่วยงานทางการศึกษาได้อธิบายถึงความสำคัญในเรื่องดังกล่าว ดังนี้

บุญเสริม ฤทธาภิรมย์ (2536 : 23) ให้ความสำคัญสิ่งแวดล้อมว่า งานสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนนั้น หลักสูตร หยิบยกขึ้นมาสอนเด็กให้เรียนรู้สภาพสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง เพราะเป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก มีโอกาสซึมซับตอบสนองการเรียนรู้ตลอดเวลา มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ สุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักเรียนเป็นอันมาก สิ่งแวดล้อมทั้งหลายมีทั้งคุณและโทษทั้งด้านบวกและด้านลบต่อตัวเด็ก การจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีงามและเหมาะสม ถูกสุขลักษณะถือเป็นเรื่องที่โรงเรียนต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด จะช่วยเกื้อกูลต่อการเรียนรู้ตามหลักสูตร จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

สุรศักดิ์ หลาบมาลา (2539 : 35) ให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมว่า มีแนวความคิดเห็นว่า จากการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายกำหนดบัญญัติ 10 ประการ ที่ต้องการให้ทุกโรงเรียนพัฒนาให้สะอาด มีระเบียบ ร่มรื่น สวยงาม เน้นสภาพบรรยากาศและ

สิ่งแวดล้อมดีแล้ว สุขภาพกายและสุขภาพจิตทั้งหมดของครู นักเรียนและผู้ปกครองก็ยอดเยี่ยมไปด้วยเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะส่งเสริมให้คุณภาพการศึกษาดีขึ้นและมีความทัดเทียมกัน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 235) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมในโรงเรียนว่า โรงเรียนเป็นเสมือนบ้านแห่งที่สองของนักเรียน ซึ่งนักเรียนจะต้องใช้ชีวิตในโรงเรียนเป็นเวลาหลายชั่วโมงในแต่ละวัน โดยเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งนักเรียนจะยังอยู่ระหว่างประถมวัย ควรได้รับการดูแลเอาใจใส่เป็นพิเศษ โรงเรียนจึงควรจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้คล้ายคลึงหรือดีกว่าที่บ้าน โดยสนองความต้องการของนักเรียน เพื่อช่วยพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อจัดและปรับสภาพแวดล้อม เสริมสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เหมาะสม
2. เพื่อการเรียนการสอน ความเป็นอยู่ของนักเรียนตลอดจนครูอาจารย์ในโรงเรียน
3. เพื่อให้นักเรียนรักและภูมิใจในโรงเรียนของตน
4. เพื่อให้นักเรียนมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

5. เพื่อให้นักเรียนมีความเป็นระเบียบ รักสวย รักงาม และมีรสนิยมที่ดี
6. เพื่อให้โรงเรียนเป็นสถานที่ที่เป็นตัวอย่างแก่ชุมชน

มยุรี สิงห์โทราช (2536 : 21) กล่าวถึง ความสำคัญของสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีผลทางการศึกษาว่า โรงเรียนเป็นสถานที่ที่เด็กได้พบสิ่งแวดล้อมหลายอย่าง เช่น ได้มีการสมาคมติดต่อกับครูและเพื่อนนักเรียนในวัยต่าง ๆ ได้อ่านหนังสือในห้องสมุด ได้ดูภาพยนตร์ โทรทัศน์ และได้ฟังวิทยุที่ครูจัดขึ้น เพื่อประกอบการสอน ซึ่งล้วนแต่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาทั้งสิ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้เด็กมีประสบการณ์ มีความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539 : 2 - 3) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนว่า การสร้างบรรยากาศ สภาพแวดล้อมในโรงเรียน มีความสำคัญเพราะจะพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของนักเรียนส่งเสริมด้านการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ผู้อยู่ในห้องเรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีเป็นการเสริมสร้างครูให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ สร้างความเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียน หรือนักเรียนกับนักเรียน

ธนศ ขำเกิด (2541 : 53) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนว่า บรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดีของโรงเรียน จะมีส่วนในการเสริมสร้างความคิดและคุณธรรมต่างๆ อันพึงประสงค์ หากสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเป็นไปด้วยดีแล้ว โรงเรียนจะไม่ใช่วัสดุที่ลบล้างความเบิกบานธรรมชาติจากตัวนักเรียน แต่จะเป็นสถานที่สร้างความธรรมชาติใหม่ ๆ ที่ร่มรื่นสมดังความต้องการตามวัยของนักเรียน นักเรียนจะ

ศึกษาเล่าเรียนเต็มความรู้ ความสามารถ ความรักและเข้าใจตนเอง รู้ลึกซึ้งซึ้งกับความงามของ โลกรอบ ๆ ตัวและสร้างความงามให้แก่คนอื่น

สุปรีชา หิรัญโร (2541 : 175) ได้กล่าวถึง อาคารและสภาพแวดล้อมที่ดีในโรงเรียนจะ ช่วยเสริมสร้างความเจริญงอกงามทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคมของนักเรียนช่วยทำให้นักเรียนเกิดความรู้รักต่อการเรียนรู้ ก่อให้เกิดความจงรักภักดี และความภาคภูมิใจต่อสถาบัน ซึ่งจะมีผลไปถึงความพยายามที่จะสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ การสร้างชื่อเสียงเกียรติยศ ให้กับตนเอง และสถาบันได้อีกด้วย นอกจากนี้แล้วสภาพแวดล้อมในโรงเรียนยังมีอิทธิพลต่อการหล่อหลอมพฤติกรรม ทศนคติ ค่านิยม สติปัญญาและสังคมของนักเรียนและครูอีกด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 50) ได้ให้ความสำคัญของการ จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนว่า การที่โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมและองค์ประกอบอื่น ๆ ครบถ้วน เป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาเป็นอย่างดี ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการ พัฒนาครบถ้วน เป็นตัวอย่างแก่ชุมชน และสังคมได้รับการพัฒนาด้วย

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ การการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 28 – 29) กล่าวว่า ปัญหา สิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาวิกฤตทั้งในระดับชุมชน สังคม ประเทศ และโลก ซึ่งเกิดจากการกระทำ ของมนุษย์ที่กระทำไปโดยตั้งใจหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ขาดความรู้ ความเข้าใจมีค่านิยมที่ผิดและ ขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน จึงมีความจำเป็นต้องแก้ไข โดยการ สร้างความรู้ ความเข้าใจ ค่านิยมให้กับมนุษยชาติทั้งหมด ในส่วนของสถานศึกษาจึงมีภารกิจ สำคัญในการพัฒนานักเรียนของสถานศึกษาให้ตระหนัก และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนา สิ่งแวดล้อมอย่างเป็นนิสัยร่วมกันสร้างสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย โดยเฉพาะชุมชน ให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2546 : นำเกริ่น) กล่าวถึงความสำคัญของการจัด สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ตามโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ที่สอดคล้องกับนโยบายของ องค์การอนามัยโลก (WHO) ว่าโรงเรียนต้องจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ เพื่อให้ เด็กได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่สะอาด ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยเน้นการดำเนินการตาม ศักยภาพทั้งหมดที่โรงเรียนและชุมชนมีอยู่

นรา สมประสงค์และเสรี ลาขโรจน์ (2546 : 60) ได้สรุปความสำคัญของ สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมที่ดีในสถานศึกษาช่วยยกระดับคุณภาพการดำรงชีวิตประจำวันใน สถานศึกษาได้
2. สภาพแวดล้อมที่ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม จะช่วยพัฒนาคนในสถานศึกษา ได้อย่างรอบด้าน

3. สถานศึกษาที่มีสภาพแวดล้อมที่ดี จะเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชน

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น พอสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมที่ดีในโรงเรียนจะช่วยพัฒนา นักเรียน ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสม รอบด้านและยังเป็นแบบอย่างที่ดีให้ชุมชนนำไปใช้ในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในชุมชนด้วย

ประเภทของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

สำหรับประเภทของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนนั้น นักการศึกษาได้แบ่งเป็นประเภท ต่าง ๆ ดังนี้

กรมสามัญศึกษา (2542 : 26) ได้แบ่งประเภทของการสร้างบรรยากาศสภาพแวดล้อมในโรงเรียนไว้ 3 ประเภท คือ

1. บรรยากาศสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ เป็นบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่มองเห็นเป็นรูปแบบ เช่น อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ สาธารณูปโภค สนามกีฬา และสวนหย่อม

2. บรรยากาศสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ หมายถึง บรรยากาศสภาพแวดล้อมที่สร้างเสริมให้สมาชิกทุกคนร่วมกันทำงานอย่างมีความสุข มีการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานยิ้มแย้มแจ่มใสเข้าหากัน และการให้สวัสดิการ

3. บรรยากาศสภาพแวดล้อมทางวิชาการ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดบริการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการต่าง ๆ ที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ภายใต้บรรยากาศที่มีชีวิตชีวา สดชื่น แจ่มใส มีความรู้สึกรักโรงเรียน รักครู และรักเพื่อน

อำภา บุญช่วย (2537 : 144) ได้แบ่งประเภทของบรรยากาศสภาพแวดล้อมในโรงเรียนไว้ 2 ประเภท คือ

1. การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมในห้องเรียน
2. การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน

การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ดังนั้น ห้องเรียนควรมีบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้นักเรียนได้ประสบการณ์ในทางบวก เพื่อพัฒนาตนเอง ให้มีทัศนคติอันกว้างต่อสังคมที่นักเรียนปฏิสัมพันธ์ด้วย

การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน เป็นการเสริมสร้างการเรียนรู้ที่ดีแก่นักเรียน บรรยากาศสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่นักเรียนได้สัมผัสอยู่ทุกวัน อาคารเรียน อาคารประกอบ ตลอดจนบริเวณโรงเรียนควรได้รับการปรับปรุง ตกแต่งให้สวยงามเพราะสิ่งเหล่านี้เอื้อต่อการเรียนการสอน ถ้าหากบริเวณโรงเรียนร่มเย็น สดชื่น มีสีสัน ก็เป็นสิ่งจูงใจให้นักเรียนอยากมาโรงเรียน มีความรัก ห่วงแหน ภาคภูมิใจในโรงเรียนของตน และเสริมสร้างการเรียนรู้แก่นักเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สุวัช พานิชวงษ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของผู้ปกครองนักเรียน ความรู้เกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมและเจตคติต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนกับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อศึกษาตัวแปรในการทำนายการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า ปัจจัยด้านสถานภาพของผู้ปกครองนักเรียน คือ วุฒิการศึกษา ความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและเจตคติต่อการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านพฤติกรรม และด้านอาชีพ ส่วนปัจจัยด้านสถานภาพของผู้ปกครองนักเรียนในปัจจัยย่อยด้านอาชีพของผู้ปกครองนั้น มีความสัมพันธ์ทางลบกับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในด้านความรู้ และด้านพฤติกรรม ตัวแปรจำนวนบุตร และตำแหน่งทางสังคมในท้องถิ่นพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

ชนิษฐา เปรมพงษ์ (2550 : 67 – 69) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตรหลาน โรงเรียนเครือคณะภคินีพระหฤทัยของพระเยซูเจ้าแห่งกรุงเทพฯ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษา ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล การเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษที่โรงเรียนจัดขึ้น พบว่า ผู้ปกครองเข้าร่วมการปฐมนิเทศ มากที่สุด การได้รับความรู้จากการอบรม พบว่าผู้ปกครอง ได้รับความรู้เกี่ยวกับนโยบายการเรียนการสอนของโรงเรียนมากที่สุด การรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียน พบว่าผู้ปกครองได้รับทราบข้อมูลข่าวสารจากทางจดหมาย ด้านการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างประสบการณ์แก่นักเรียน ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้กับเด็ก พบว่า ผู้ปกครองได้จัดหาหนังสือภาพให้เด็กดู มากที่สุด การมีส่วนร่วมในการเสริมความรู้ให้สอดคล้องกับสิ่งที่เด็กเรียนรู้จากโรงเรียนและการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน พบว่า ผู้ปกครอง ได้ดูแลทำการบ้าน มากที่สุด การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายของเด็ก พบว่าผู้ปกครอง ส่งเสริมให้เด็กออกกำลังกายและเล่น มากที่สุด การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ และสังคมของเด็กพบว่าผู้ปกครองได้ส่งเสริมให้เด็กมีวินัยในตนเอง มากที่สุด การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กพบว่า ผู้ปกครองสนใจในการอ่านและการเขียนของลูก มากที่สุด ด้านการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนสถานศึกษา พบว่าผู้ปกครอง ให้ความร่วมมือสนับสนุนและปฏิบัติตามข้อกำหนดของโรงเรียน มากที่สุด

พจมาน ขำทอง (2543 : 73) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้ง 4 ชั้น คือ การสำรวจหรือรับรู้ปัญหา การวางแผนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหา การดำเนินการตามแผนหรือการปฏิบัติงาน และการติดตามประเมินผล

วรวิทย์ อรรถโกวิทชาติรี (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนและ ชุมชน ต่อการป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 – 6 ในเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร โดยศึกษา 5 ด้าน คือ การให้การศึกษา การให้บริการข้อมูลข่าวสาร การจัดกิจกรรมเสริม การแนะแนวและให้คำปรึกษา การสร้างสื่อสัมพันธ์ภายในครอบครัวพบว่า ผู้ปกครองและชุมชนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมทุกขั้นตอนของกิจกรรมการป้องกันการเสพยาบ้าและไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกด้านที่ศึกษา ผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมน้อยถึง ปานกลางในขั้นของการปฏิบัติของทุกด้าน สำหรับปัญหาที่พบ คือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาร่วมทำกิจกรรมกับโรงเรียนและชุมชน

จินตนา กิตติสยาม (2543 : 75) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ในศูนย์การเรียนชุมชน ตามทัศนะของประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และครูศูนย์การเรียนชุมชน จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และครูศูนย์การเรียนชุมชน มีวุฒิการศึกษาต่างกัน คือ วุฒิการศึกษาระดับมัธยมและต่ำกว่า และวุฒิการศึกษาสูงกว่ามัธยม มีความต้องการส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในศูนย์การเรียนชุมชนแตกต่างกัน

ชานาญ ปาณางษ์ (2543 : 73) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร การศึกษาพหุกรณี พบว่า ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา คือ ชุมชนมีอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก มีอาชีพอื่นเสริม และมีการรวมกลุ่มอาชีพกัน ส่วนปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ชุมชนไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา คือ ชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพส่วนตัว ไม่มีการรวมกลุ่มอาชีพกัน บางคนมีอาชีพไม่แน่นอน

ไศจลักษณ์ กมลศักดิ์วิกุล (2538 : 54) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของสมาคมผู้ปกครอง และครูในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา พบว่า ผู้ปกครองได้ให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนในรูปของวัสดุ สิ่งของ และทุนทรัพย์ให้กับทางโรงเรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมมากสำหรับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของสมาคมผู้ปกครองและครู พบว่า

ผู้ปกครองไม่มีโอกาสและเวลาที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เนื่องจากมีภาระในการประกอบอาชีพ

พิมพา ตามี (2540 : 45) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ปกครองต้องการร่วมเป็นวิทยากรพิเศษสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การสอน แหล่งความรู้ สถานประกอบการ กิจกรรมแข่งขันทางวิชาการ และต้องการเยี่ยมชมการแสดงผลงานของนักเรียน อีกทั้งต้องการมีส่วนร่วมสนับสนุนด้านแรงงาน แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ ประสานงานให้ผู้อื่นมาช่วยร่วมบริจาคเงิน และบริจาควัสดุ ต้องการเข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียน การปรับปรุงระเบียบข้อปฏิบัติของโรงเรียน การลงโทษและการยกย่องนักเรียน อีกทั้งต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับอาหารกลางวัน งานประเพณี กิจกรรมกีฬา การดูแลสุขภาพอนามัยของนักเรียน

วาริ กติกา (2540 : 30) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การรับรู้และแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดอนุบาลศึกษาโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่สามารถมีส่วนร่วมในการจัดอนุบาลศึกษาทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการเลี้ยงดู ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร ด้านการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน ด้านการตัดสินใจ และด้านการสร้างความร่วมมือกับชุมชน การมีส่วนร่วมด้านการเลี้ยงดูและการเรียนรู้ของเด็กที่บ้านพบว่าผู้ปกครองมีส่วนร่วมในระดับมาก คือ ทุกครั้งส่วนด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร ด้านการตัดสินใจ ด้านการสร้างความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครองสามารถมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง คือ เข้าร่วมได้เป็นบางครั้ง

ลักษณา บุญนิมิตร (2542 : 28) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้ปกครอง ครู และเพื่อนในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ แรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียน

รักชนก โสภพิศ (2542 : 25) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดนครปฐม พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การเอาใจใส่ติดตามผลการเรียน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้านและการร่วมกิจกรรมโรงเรียนผู้ปกครองมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการสนับสนุนการฝึกวิชาชีพและการจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนผู้ปกครองมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย สำหรับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการอาชีวศึกษาโดยภาพรวมพบว่า ทางโรงเรียนได้เชิญผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมในโอกาสต่าง ๆ เช่น วันปฐมนิเทศ ร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เป็นวิทยากร

เป็นที่ปรึกษาในการจัดงานพิธีต่าง ๆ มอบทุนการศึกษา และร่วมจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่าและสมาคมผู้ปกครอง ในด้านการสนับสนุนการศึกษาการฝึกวิชาชีพโรงเรียนได้เชิญผู้ปกครองมาให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพท้องถิ่น ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมเมื่อบุตรหลานมีปัญหาต่าง ๆ เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาและตัดสินใจในปัญหาร่วมกันกับโรงเรียน ปัญหาและอุปสรรคในการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียนได้แก่ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่มีเวลาเนื่องจากประกอบอาชีพรับจ้าง เกษตรกรรม และค้าขาย ไม่มีความรู้ ไม่เข้าใจบริบทการจัดการศึกษาของโรงเรียน

งานวิจัยต่างประเทศ

บริตติงแฮม (Brittingham. 1998 : 20) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ลักษณะของการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ครอบครัว และชุมชนที่ประสบผลสำเร็จ พบว่า ผู้ปกครองมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาที่จะทำให้ห้องเรียนมีคุณภาพและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ครูจะต้องประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนว่าจะสอนอะไร สอนอย่างไร และผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างไร ซึ่งสิ่งที่ผู้ปกครองและชุมชนจะต้องตระหนัก คือ การเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมด้านสังคม อารมณ์ และความก้าวหน้าทางด้านวิชาการของเด็ก

อะคินซันยา (สุนทร ชันธดวง. 2545 : 35 ; อ้างอิงจาก Akinsanya. 1973 : 6282 – A) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมในการวางแผนการศึกษาของครู ในคารอส ประเทศไนจีเรียตามทัศนะของนักการมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักการมัธยมศึกษาต้องการให้ครูใหญ่ใช้แผนการประเมินและนิเทศแผนงานวางแผนการบริหาร วางแผนการอบรมบุคลากร และวางแผนสัมพันธ์กับชุมชน พร้อมทั้งปฏิบัติตามแผนด้วยครูผู้สอนก็ควรมีการพัฒนาหลักสูตรและการสอน สมาคมแห่งไนจีเรียควรจะอบรมบุคลากรมาตรฐานวิชาชีพครู วางข้อกำหนดการปฏิบัติงานและเงินเดือนแนะนำและประเมินผลแผนการศึกษา โดยเข้าร่วมในกรรมการวางแผนเพื่อเป็นตัวเชื่อมระหว่างชุมชนกับโรงเรียน

โรเบิร์ต (Robert. 1991 : 5247 – A) ได้ศึกษารูปแบบการวางแผนการศึกษาของรัฐอัลบารา กล่าวถึงสภาพสังคมและปรัชญาการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป มีผลต่อการวางแผนการศึกษา การวิจัยครั้งนี้ ใช้การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและผู้บริหารการศึกษา พบว่า การวางแผนการศึกษาต้องกำหนดรูปแบบที่เหมาะสมและให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยให้คณะกรรมการอันประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและการวางแผน

ควิกเลย์ (Quigley. 1993 : 75) ได้ศึกษาการปกครองโรงเรียนตามการรับรู้และความคาดหวังของการศึกษานิเทศก์และคณะกรรมการโรงเรียนที่มีต่อบทบาทของตนด้านมนุษยสัมพันธ์และความรับผิดชอบ พบว่า การบริหารโรงเรียน เป็นความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างคณะกรรมการและศึกษานิเทศก์ มีบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวัง ในอุดมคติของศึกษานิเทศก์และคณะกรรมการโรงเรียนแตกต่างกัน บทบาทที่คาดหวังในด้านการปฏิสัมพันธ์

ภายในกลุ่มของคณะกรรมการโรงเรียนและด้านการปฏิสัมพันธ์ของคณะกรรมการโรงเรียนและศึกษานิเทศก์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างการรับรู้ที่เป็นจริง ของทั้งสองกลุ่มในโรงเรียนต้องบประมาณ การติดต่อสื่อสารทักษะการจัดการและทักษะทางวิชาชีพ และการสื่อสารที่ซื่อตรงและเปิดเผย ยังคงเป็นกุญแจที่มีประสิทธิภาพในสัมพันธภาพระหว่างคณะกรรมการโรงเรียนกับศึกษานิเทศก์ และศึกษานิเทศก์จะเป็นผู้รับผิดชอบผลที่เกิดขึ้น

จากเอกสารและผลงานวิจัยที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนจะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น พ่อแม่ ผู้ปกครองที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ซึ่งรวมถึงการอ่านหนังสือให้ลูกฟัง การเล่นเกม การหาของเล่น และหนังสือมาให้พ่อแม่ ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเน้นความเข้าใจและความร่วมมือกันทางการศึกษา และพัฒนาการเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้าในเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเปรมฤดี ปีการศึกษา 2551

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนทั้งหมดของโรงเรียนเปรมฤดี ปีการศึกษา 2551 จำนวน 200 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ชนิด 4 ระดับ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสนับสนุนสถานศึกษา ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้าน ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน และด้านการส่งเสริมพัฒนาการ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ โดยกำหนดน้ำหนัก

ของคะแนน (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2549 : 104 - 105 ; อ้างอิงจากบุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 99)

ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด	เท่ากับ	4
ระดับการมีส่วนร่วมมาก	เท่ากับ	3
ระดับการมีส่วนร่วมน้อย	เท่ากับ	2
ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด	เท่ากับ	1

วิธีการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือ เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีหลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ส่งนักเรียนเข้าเรียน แล้วนำมาประมวล เพื่อกำหนดขอบเขตเพื่อการวิจัย และการสร้างเครื่องมือเพื่อให้ครอบคลุมครอบคลุมตามวัตถุประสงค์
2. ศึกษาการเขียนแบบสอบถาม และสัมภาษณ์ผู้ปกครองเพื่อรวบรวมข้อมูลเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสนับสนุนสถานศึกษา ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้าน ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน และด้านการส่งเสริมพัฒนาการ
3. สร้างเครื่องมือแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำเพิ่มเติม
4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์สุภาพรรณ สิริแพทย์พิสุทธิ์ อาจารย์ธนภูมิ อติเวทิน และอาจารย์ชุลีกร พูลสุข ตรวจสอบความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหาภาษาที่ใช้
5. นำแบบสอบถามไปหาค่า IOC รายข้อได้ค่า IOC ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์พิจารณาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนศึกษาปัญญา จังหวัดเพชรบุรี รวม 30 คน จากนั้นนำไปหาความเชื่อมั่นได้ค่าความเชื่อมั่น .967
7. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี
2. ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอให้ผู้ปกครองของนักเรียนตอบแบบสอบถามระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2552
3. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ววิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามดังกล่าวกลับมาแล้วได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนและรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
2. หาค่าร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 1 คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
3. วิเคราะห์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสนับสนุนสถานศึกษา ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้าน ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน และด้านการส่งเสริมพัฒนาการ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และใช้เกณฑ์การแปลผลดังนี้

3.51 – 4.00	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
2.51 – 3.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมาก
1.51 – 2.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

4. เพื่อเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนระหว่างกลุ่มผู้ปกครอง 2 กลุ่ม ตามตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน โดยใช้การทดสอบค่าที (t – test)

5. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนระหว่างกลุ่มผู้ปกครองมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ตามตัวแปรอิสระ ได้แก่ อาชีพ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบรายคู่ โดยใช้วิธีการของ LSD Least – Significant Different)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2546 : 35)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2546 : 65)

$$S.D = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

2.1 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจรายข้อใช้สูตร IOC (Item - Operational Definition Congruence Index) ใช้ค่าตั้งแต่ 0.5 ใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2548 : 1)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามรายข้อ
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2523 : 98 – 99)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ	n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	$\sum s_i^2$	แทน	ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ
	s_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

3. สถิติทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม โดยใช้ t - test for Independent Samples โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2546 : 166)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

โดยมี

$$df = \frac{\left(\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2} \right)^2}{\frac{\left(\frac{s_1^2}{n_1} \right)^2}{n_1 - 1} + \frac{\left(\frac{s_2^2}{n_2} \right)^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t – Distribution
	$\bar{x}_1, \bar{x}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
	s_1^2, s_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
	n_1, n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2546 : 236)

$$F = \frac{MS_B}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F - Distribution
	MS_B	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3.3 ถ้าผลการทดสอบในข้อ 3.2 พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะต้องตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของ LSD

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ และการแปลผลตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
N	แทน	จำนวนผู้ปกครองในกลุ่มตัวอย่าง
S.D	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - test
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - test
Prob.	แทน	ค่าความน่าจะเป็น (Probability)
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนค่าเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่เบี่ยงเบนจากค่าเฉลี่ยยกกำลังสอง (Mean Squares)
*	แทน	แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองนักเรียน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสนับสนุนสถานศึกษา ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้าน ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน และด้านการส่งเสริมพัฒนาการ

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ใน 5 ด้าน โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองนักเรียน

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาแจกแจงจำนวนความถี่และร้อยละ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนความถี่และร้อยละของผู้ปกครอง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองนักเรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	65	32.5
1.2 หญิง	135	67.5
รวม	200	100.0
2. อายุ		
2.1 ต่ำกว่า 35 ปี	74	37.0
2.2 ตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป	126	63.0
รวม	200	100.0
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	117	58.5
3.2 ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	83	41.5
รวม	200	100.0
4. อาชีพ		
4.1 รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	30	15.0
4.2 พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน	70	35.0
4.3 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	74	37.0
4.4 เกษตรกรรม (ทำสวน ทำนา ทำไร่ ประมง เลี้ยงสัตว์)	26	13.0
รวม	200	100.0
5. รายได้ต่อเดือน		
5.1 ต่ำกว่า 10,000 บาท	110	55.0
5.2 ตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป	90	45.0
รวม	200	100.0

ตาราง 2 พบว่า ผู้ปกครองตอบแบบสอบถามทั้งหมด 200 คน ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ร้อยละ 67.5 มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป ร้อยละ 60.0 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 58.5 มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 37.0 และมีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 55.0

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี

เป็นการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสนับสนุนสถานศึกษา ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้าน ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน และด้านการส่งเสริมพัฒนาการ ดังแสดงในตาราง 2 – 7

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S.D	ระดับการมีส่วนร่วม
ด้านการสนับสนุนสถานศึกษา	2.58	0.57	มาก
ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา	2.90	0.59	มาก
ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้าน	3.13	0.49	มาก
ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน	3.13	0.51	มาก
ด้านการส่งเสริมพัฒนาการ	3.26	0.44	มาก
รวม	3.00	0.41	มาก

ตาราง 2 พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของ
ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ด้านการสนับสนุนสถานศึกษา
โดยรวมและรายข้อ

ข้อ	ด้านการสนับสนุนสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D	ระดับ การมีส่วนร่วม
1.	ให้การสนับสนุนงบประมาณ เช่น งบจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.25	0.79	น้อย
2.	บริจาคทุนการศึกษาให้กับโรงเรียน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนดี ประพฤติดี แต่ขาดทุนทรัพย์	2.01	0.91	น้อย
3.	บริจาคสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ การเรียนการสอนที่ทันสมัยให้กับโรงเรียน เช่น คอมพิวเตอร์	1.98	0.90	น้อย
4.	ช่วยในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลและกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน	2.70	0.79	มาก
5.	ให้ความร่วมมือพัฒนาสภาพของโรงเรียน	2.56	0.87	มาก
6.	เป็นวิทยากรรับเชิญให้กับโรงเรียนในโอกาสต่าง ๆ	1.91	0.96	น้อย
7.	การให้ข้อมูลเด็กกับผู้เกี่ยวข้อง	2.84	0.87	มาก
8.	ให้ความร่วมมือ สนับสนุน ปฏิบัติตามระเบียบและข้อกำหนดของโรงเรียน	3.15	0.73	มาก
9.	ให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสำรวจต่าง ๆ ของทางโรงเรียน	3.25	0.71	มาก
10.	มาพบครูประจำชั้นเพื่อรับทราบพัฒนาการของเด็กตามเวลาที่โรงเรียนกำหนด	3.14	0.80	มาก
	รวม	2.58	0.57	มาก

ตาราง 3 พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาด้านการสนับสนุนสถานศึกษา โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ให้การสนับสนุนงบประมาณ บริจาคทุนการศึกษาให้กับโรงเรียน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนดี ประพฤติดี แต่ขาดทุนทรัพย์ บริจาคสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ การเรียนการสอนที่ทันสมัยให้กับโรงเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ และเป็นวิทยากรรับเชิญให้กับโรงเรียนในโอกาสต่าง ๆ ส่วนข้ออื่น ๆ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา โดยรวมและรายข้อ

ข้อ	ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D	ระดับ การมีส่วนร่วม
1.	การเข้าร่วมวันปฐมนิเทศ	3.00	0.77	มาก
2.	การเข้าร่วมจัดนิทรรศการแสดงผลงานของนักเรียน	2.85	0.83	มาก
3.	การเยี่ยมชมห้องเรียนของนักเรียน	2.71	0.81	มาก
4.	การชมผลงานและความก้าวหน้าของนักเรียน	2.92	0.70	มาก
5.	การแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับตัวนักเรียน	2.93	0.81	มาก
6.	การเข้าร่วมกิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ	3.29	0.72	มาก
7.	เข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญของชาติที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น วันขึ้นปีใหม่	3.08	0.76	มาก
8.	การเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญของบุคคลสำคัญของชาติที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น วันพ่อ และวันแม่	2.92	0.80	มาก
9.	การเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น วันธรรมสวนะ (วันพระ) วันมาฆบูชา	2.67	0.83	มาก
10.	การเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทยที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น วันลอยกระทง	2.62	0.88	มาก
	รวม	2.90	0.59	มาก

ตาราง 4 พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาด้านกิจกรรมของสถานศึกษา โดยรวมและรายข้อมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้าน โดยรวมและรายข้อ

ข้อ	ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้าน	$\bar{X}$	S.D	ระดับ การมีส่วนร่วม
1.	การให้ความรู้วิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็ก	3.21	0.65	มาก
2.	การให้ความรู้กิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	3.19	0.57	มาก
3.	การส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็ก	3.22	0.62	มาก
4.	การส่งเสริมให้การพูดของเด็ก	3.21	0.66	มาก
5.	การให้ความรู้กับผู้ปกครองเกี่ยวกับนโยบายการเรียนการสอนของโรงเรียน	2.96	0.73	มาก
6.	การแก้ปัญหาพฤติกรรมของเด็ก	3.15	0.67	มาก
7.	การสร้างวินัยให้กับเด็ก	3.19	0.71	มาก
8.	การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวกับผู้ปกครอง	2.91	0.67	มาก
	รวม	3.13	0.49	มาก

ตาราง 5 พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้าน โดยรวมและรายข้อมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของ
ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของ
เด็กที่ได้รับจากโรงเรียน โดยรวมและรายข้อ

ข้อ	ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D	ระดับ การมีส่วนร่วม
1.	การสนทนาเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กเรียนมาแล้วที่โรงเรียน	3.03	0.70	มาก
2.	กระตุ้นให้เด็กทำกิจกรรมที่โรงเรียนมอบหมาย	3.25	0.60	มาก
3.	การเสริมแนะนำช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการความช่วยเหลือ	3.29	0.61	มาก
4.	จัดกิจกรรมที่จะเสริมประสบการณ์ที่จะช่วยเสริมความรู้	2.98	0.70	มาก
5.	คอยดูแล แนะนำ ในการทำการบ้าน	3.33	0.63	มาก
6.	การเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน	3.10	0.72	มาก
7.	เป็นแหล่งการเรียนรู้สำหรับการค้นคว้า	2.95	0.73	มาก
	รวม	3.13	0.51	มาก

ตาราง 6 พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาด้านการเสริมสร้าง
ประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน โดยรวมและรายข้อมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของ
ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤติ จังหวัดเพชรบุรี ด้านการส่งเสริมพัฒนาการ โดยรวม
และรายข้อ

ข้อ	ด้านการส่งเสริมพัฒนาการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ การมีส่วนร่วม
1.	ฝึกให้เด็กได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ตามกำหนดเวลา	3.23	0.65	มาก
2.	ฝึกให้เด็กรักษาสุขอนามัยความสะอาดของร่างกาย	3.41	0.53	มาก
3.	ส่งเสริมให้เด็กออกกำลังกายและเล่นอย่างเสรี	3.33	0.62	มาก
4.	ฝึกให้เด็กได้ช่วยเหลือตนเอง	3.41	0.54	มาก
5.	ฝึกให้เด็กมีความชื่นชมใน ศิลปะ ดนตรี และกีฬา	3.26	0.59	มาก
6.	ส่งเสริมให้เด็กมีวินัยในตนเอง เคารพสิทธิของผู้อื่น และ ปฏิบัติตามข้อตกลง	3.30	0.57	มาก
7.	ส่งเสริมให้เด็กมีมารยาท รู้จักกล่าวคำ สวัสดี ขอโทษ ตาม โอกาส	3.43	0.56	มาก
8.	ส่งเสริมให้เด็กรับผิดชอบงานบ้านตามความเหมาะสม	3.20	0.63	มาก
9.	ส่งเสริมให้เด็กปฏิบัติกิจวัตรประจำวันด้วยตนเอง	3.29	0.65	มาก
10.	ส่งเสริมการพูดคุย สนทนาเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กสนใจ	3.27	0.62	มาก
11.	ส่งเสริมให้เวลาและความสำคัญในการตอบคำถาม	3.11	0.68	มาก
12.	เก็บรวบรวมผลงานเด็ก เพื่อส่งเสริมให้กำลังใจเด็ก	3.04	0.69	มาก
13.	ฝึกให้เด็กเชื่อมโยงความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่ใช้ใน ชีวิตประจำวัน	3.18	0.65	มาก
	รวม	3.26	0.44	มาก

ตาราง 7 พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา ด้านการส่งเสริม
พัฒนาการ โดยรวมและรายข้อมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี

เป็นการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ใน 5 ด้าน โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยรวมและรายด้าน ดังแสดงในตาราง 8 – 17

ตาราง 8 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วมในการพัฒนา การศึกษาของผู้ปกครอง	เพศ						t	Prob.
	ชาย n = 65			หญิง n = 135				
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ การมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D	ระดับ การมีส่วนร่วม		
ด้านการสนับสนุนสถานศึกษา	2.63	0.54	มาก	2.55	0.59	มาก	0.86	0.39
ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา	2.95	0.56	มาก	2.87	0.60	มาก	0.94	0.35
ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ ที่บ้าน	3.12	0.39	มาก	3.13	0.53	มาก	0.25	0.80
ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน	3.11	0.50	มาก	3.14	0.52	มาก	0.43	0.67
ด้านการส่งเสริมพัฒนาการ	3.24	0.46	มาก	3.27	0.44	มาก	0.50	0.62
รวม	3.01	0.39	มาก	2.99	0.43	มาก	0.24	0.81

ตาราง 8 พบว่า ผู้ปกครองที่มีเพศชายและหญิงต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 9 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียน
เปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ

การมีส่วนร่วมในการพัฒนา การศึกษาของผู้ปกครอง	อายุ						t	Prob.
	ต่ำกว่า 35 ปี n = 74			ตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป n = 126				
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ การมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D	ระดับ การมีส่วนร่วม		
ด้านการสนับสนุนสถานศึกษา	2.52	0.61	มาก	2.61	0.55	มาก	1.00	0.32
ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา	2.95	0.61	มาก	2.86	0.57	มาก	1.04	0.30
ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ ที่บ้าน	3.17	0.48	มาก	3.10	0.50	มาก	0.96	0.34
ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน	3.15	0.47	มาก	3.12	0.54	มาก	0.43	0.67
ด้านการส่งเสริมพัฒนาการ	3.30	0.42	มาก	3.24	0.46	มาก	0.87	0.38
รวม	3.02	0.40	มาก	2.99	0.42	มาก	0.54	0.59

ตาราง 9 พบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา
โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 10 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียน
เปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

การมีส่วนร่วมในการพัฒนา การศึกษาของผู้ปกครอง	ระดับการศึกษา						t	Prob.
	ต่ำกว่าปริญญาตรี n = 117			ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป n = 83				
	$\overline{X}$	S.D	ระดับ การมีส่วนร่วม	$\overline{X}$	S.D	ระดับ การมีส่วนร่วม		
ด้านการสนับสนุนสถานศึกษา	2.56	0.62	มาก	2.60	0.51	มาก	0.52	0.60
ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา	2.85	0.57	มาก	2.97	0.60	มาก	1.36	0.17
ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ที่ บ้าน	3.15	0.52	มาก	3.10	0.44	มาก	0.60	0.55
ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน	3.12	0.50	มาก	3.15	0.53	มาก	0.45	0.65
ด้านการส่งเสริมพัฒนาการ	3.27	0.47	มาก	3.26	0.40	มาก	0.07	0.95
รวม	2.99	0.43	มาก	3.02	0.39	มาก	0.49	0.63

ตาราง 10 พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนา
การศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน
โรงเรียนปรเมถิติ จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอาชีพ

การมีส่วนร่วมในการพัฒนา การศึกษาของผู้ปกครอง	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	Prob.
ด้านการสนับสนุนสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	3.07	1.02	3.21*	0.02
	ภายในกลุ่ม	196	62.51	0.32		
	รวม	199	65.58			
ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	4.16	1.39	4.25**	0.01
	ภายในกลุ่ม	196	63.97	0.33		
	รวม	199	68.13			
ด้านการเสริมสร้าง ประสบการณ์ที่บ้าน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.43	0.48	2.00	0.11
	ภายในกลุ่ม	196	46.60	0.24		
	รวม	199	48.03			
ด้านการเสริมสร้าง ประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับ จากโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	2.88	0.96	3.83**	0.01
	ภายในกลุ่ม	196	49.12	0.25		
	รวม	199	52.00			
ด้านการส่งเสริมพัฒนาการ	ระหว่างกลุ่ม	3	2.04	0.68	3.64**	0.01
	ภายในกลุ่ม	196	36.64	0.19		
	รวม	199	38.68			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	2.26	0.75	4.63**	0.00
	ภายในกลุ่ม	196	31.84	0.16		
	รวม	199	34.10			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 11 พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียนและ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการสนับสนุนสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้านแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

ตาราง 12 ผลการทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครอง
นักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมด้วยวิธีการของ LSD จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ		ค้าขาย/ธุรกิจ ส่วนตัว	พนักงาน/ ลูกจ้าง เอกชน	เกษตรกร	รับราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ
	$\bar{X}$	2.89	3.00	3.08	3.20
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	2.89	-	.11	.19*	.31**
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน	3.00		-	.07	.20*
เกษตรกร	3.08			-	.12
รับราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	3.20				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 12 พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาโดยรวมมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาโดยรวมมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาโดยรวมมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพพนักงาน/ลูกจ้างเอกชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 ผลการทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครอง
นักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ด้านการสนับสนุนสถานศึกษา ด้วยวิธีการของ
LSD จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ		ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	พนักงาน/ ลูกจ้าง เอกชน	เกษตรกร	รับราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ
	$\bar{X}$				
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	2.42	-	.22*	.27*	.29*
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน	2.64		-	.05	.07
เกษตรกร	2.69			-	.02
รับราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	2.71				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 13 พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ เกษตรกรรม
และพนักงาน/ลูกจ้างเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาด้านการสนับสนุนสถานศึกษา
มีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 14 ผลการทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครอง
นักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ด้านกิจกรรมของสถานศึกษาด้วยวิธีการของ
LSD จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ		ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	พนักงาน/ ลูกจ้าง เอกชน	เกษตรกรรม	รับราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ
	$\bar{X}$				
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	2.73	-	.22*	.22	.41**
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน	2.95		-	.00	.19
เกษตรกรรม	2.95			-	.19
รับราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	3.14				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 14 พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาด้านกิจกรรมของสถานศึกษามีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้ปกครองที่มีอาชีพพนักงาน/ลูกจ้างเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาด้านกิจกรรมของสถานศึกษามีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 15 ผลการทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครอง
นักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับ
จากโรงเรียน ด้วยวิธีการของ LSD จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ		พนักงาน/ ลูกจ้าง เอกชน	ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	เกษตรกรรม	รับราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ
	$\bar{X}$				
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน	3.06	-	.02	.11	.35**
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	3.08		-	.09	.32**
เกษตรกรรม	3.17			-	.23
รับราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	3.40				-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 15 พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน มีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีพนักงาน/ลูกจ้างเอกชน และอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 ผลการทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครอง
นักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ด้านการส่งเสริมพัฒนาการ ด้วยวิธีการของ
LSD จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ		ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	พนักงาน/ ลูกจ้าง เอกชน	เกษตรกร	รับราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ
	$\bar{X}$				
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	3.17	-	.07	.15	.30**
พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน	3.25		-	.07	.23*
เกษตรกร	3.33			-	.15
รับราชการ/พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	3.47				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 16 พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาด้านการส่งเสริมพัฒนาการ มีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาด้านการส่งเสริมพัฒนาการ มีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพพนักงาน/ลูกจ้างเอกชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียน
เปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

การมีส่วนร่วมในการพัฒนา การศึกษาของผู้ปกครอง	รายได้ต่อเดือน						t	Prob.
	ต่ำกว่า 10,000 บาท n = 110			ตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป n = 90				
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ การมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D	ระดับ การมีส่วนร่วม		
ด้านการสนับสนุนสถานศึกษา	2.55	0.56	มาก	2.61	0.59	มาก	0.76	0.45
ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา	2.84	0.56	มาก	2.97	0.60	มาก	1.52	0.13
ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ ที่บ้าน	3.12	0.46	มาก	3.14	0.53	มาก	0.26	0.97
ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน	3.08	0.49	มาก	3.20	0.54	มาก	1.71	0.09
ด้านการส่งเสริมพัฒนาการ	3.24	0.44	มาก	3.29	0.44	มาก	0.85	0.40
รวม	2.96	0.38	มาก	3.04	0.45	มาก	1.28	0.20

ตาราง 17 พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนา
การศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสนับสนุนสถานศึกษา ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้าน ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน และด้านการส่งเสริมพัฒนาการ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสนับสนุนสถานศึกษา ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้าน ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน และด้านการส่งเสริมพัฒนาการ
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ใน 5 ด้าน โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน นักเรียน ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำข้อมูลที่ได้รับมาเป็นประโยชน์แก่ผู้ปกครองของนักเรียน และสามารถนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนงานให้ผู้ปกครองได้ มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเปรมฤดี ปีการศึกษา 2551

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนทั้งหมดของโรงเรียนเปรมฤดี ปีการศึกษา 2551 จำนวน 200 คน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
2. ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
3. ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
4. ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
5. ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเปรมฤดี ปีการศึกษา 2551 โดยใช้นักเรียนทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืน จำนวน 200 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ชนิด 4 ระดับ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ คือ ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด มาก น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 48 ข้อ โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสนับสนุนสถานศึกษา จำนวน 10 ข้อ ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา จำนวน 10 ข้อ ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้าน จำนวน 8 ข้อ ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน จำนวน 7 ข้อ และด้านการส่งเสริมพัฒนาการ จำนวน 13 ข้อ ซึ่งแบบสอบถามนี้ก่อนนำไปใช้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแล้ว ได้ค่าความเชื่อมั่น .967

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี
2. ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอให้ผู้ปกครองของนักเรียนตอบแบบสอบถามระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2552 ได้รับคืนมาสมบูรณ์ จำนวน 200 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.0
3. นำแบบสอบถามมาตรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ววิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามดังกล่าวกลับมาแล้วได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนและรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
2. หาค่าร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 1 คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
3. วิเคราะห์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสนับสนุนสถานศึกษา ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้าน ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน และด้านการส่งเสริมพัฒนาการ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และใช้เกณฑ์การแปลผลดังนี้

3.51 – 4.00	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
2.51 – 3.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมาก
1.51 – 2.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

4. เพื่อเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนระหว่างกลุ่มผู้ปกครอง 2 กลุ่ม ตามตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน โดยใช้การทดสอบค่าที ($t - test$)

5. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนระหว่างกลุ่มผู้ปกครองมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ตามตัวแปรอิสระ ได้แก่ อาชีพ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความ

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบรายคู่ โดยใช้วิธีการของ LSD (Least – Significant Different)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรีผู้วิจัยของสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองนักเรียน พบว่า ผู้ปกครองตอบแบบสอบถามทั้งหมด 200 คน ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ร้อยละ 67.5 มีอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป ร้อยละ 60.0 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 58.5 มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 37.0 และมีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 55.0

2. ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสนับสนุนสถานศึกษา ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้าน ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน และด้านการส่งเสริมพัฒนาการ ผลปรากฏพบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

2.1 ด้านการสนับสนุนสถานศึกษา พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาโดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ให้การสนับสนุนงบประมาณ บริจาคทุนการศึกษาให้กับโรงเรียน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนดี ประพฤติดี แต่ขาดทุนทรัพย์ บริจาคสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ การเรียนการสอนที่ทันสมัยให้กับโรงเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ และเป็นวิทยากรรับเชิญให้กับโรงเรียนในโอกาสต่าง ๆ ส่วนข้ออื่น ๆ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา โดยรวมและรายข้อมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้าน พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา โดยรวมและรายข้อมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

2.4 ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา โดยรวมและรายข้อมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

2.5 ด้านการส่งเสริมพัฒนาการ พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา โดยรวมและรายข้อมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ตามสมมติฐานที่การวิจัยตั้งไว้ ปรากฏผลดังนี้

3.1 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 พบว่า ผู้ปกครองที่เป็นเพศชายและหญิงต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

3.2 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 พบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

3.3 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

3.4 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียนและด้านการส่งเสริมพัฒนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการสนับสนุนสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ส่วนด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ผลทดสอบรายคู่พบว่า

3.4.1 ผลการทดสอบความแตกต่าง พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาโดยรวมมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรกรรม มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาโดยรวมมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาโดยรวมมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพพนักงาน/ลูกจ้างเอกชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4.2 ผลการทดสอบความแตกต่าง พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ เกษตรกรรม และพนักงาน/ลูกจ้างเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา ด้านการสนับสนุนสถานศึกษา มีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4.3 ผลการทดสอบความแตกต่าง พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาด้านกิจกรรมของสถานศึกษามีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้ปกครองที่มีอาชีพพนักงาน/ลูกจ้างเอกชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาด้านกิจกรรมของสถานศึกษามี

ส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4.4 ผลการทดสอบความแตกต่าง พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน มีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีพนักงาน/ลูกจ้างเอกชน และอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4.5 ผลการทดสอบความแตกต่าง พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาด้านการส่งเสริมพัฒนาการ มีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาด้านการส่งเสริมพัฒนาการ มีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพพนักงาน/ลูกจ้างเอกชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสนับสนุนสถานศึกษา ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้าน ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน และด้านการส่งเสริมพัฒนาการ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ด้านการสนับสนุนสถานศึกษา พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้ปกครองมีส่วนให้ความร่วมมือในเรื่องในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลและกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ให้ความร่วมมือพัฒนาสภาพของโรงเรียนการให้ข้อมูลเด็กกับผู้เกี่ยวข้อง ให้ความร่วมมือ สนับสนุน ปฏิบัติตามระเบียบและข้อกำหนดของโรงเรียน ให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสำรวจต่าง ๆ ของทางโรงเรียน และมาพบครูประจำชั้นเพื่อรับทราบพัฒนาการของเด็กตามเวลาที่โรงเรียนกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพา ตามี (2540 : 45) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ปกครองต้องการร่วมเป็นวิทยากรพิเศษสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การสอน แหล่งความรู้ สถานประกอบการ กิจกรรมแข่งขันทางวิชาการ และต้องการเยี่ยมชมการแสดงผลงานของนักเรียน อีกทั้งต้องการมีส่วนร่วมสนับสนุนด้านแรงงาน แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ ประสานงานให้ผู้อื่นมาช่วยร่วมบริจาคเงิน และบริจาควัสดุ ต้องการเข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับความประพฤติของ

นักเรียน การปรับปรุงระเบียบข้อปฏิบัติของโรงเรียน การลงโทษและการยกย่องนักเรียน อีกทั้งต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับอาหารกลางวัน งานประเพณี กิจกรรมกีฬา การดูแลสุขภาพอนามัยของนักเรียน

1.2 ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาด้านกิจกรรมของสถานศึกษา โดยรวมและรายข้อมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนเอง ผู้ปกครองได้มีโอกาสร่วมแสดงความคิดเห็นและสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้ปกครองกับครู และระหว่างผู้ปกครองด้วยกันเป็นการช่วยลดปัญหาความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างครูกับผู้ปกครองอันจะส่งผลต่อให้เกิดความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไชยลักษณ์ กมลศักดิ์วิกุล (2538 : 54) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของสมาคมผู้ปกครอง และครูในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา พบว่า ผู้ปกครองได้ให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนในรูปของวัสดุ สิ่งของ และทุนทรัพย์ให้กับทางโรงเรียน

1.3 ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้าน พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้าน โดยรวมและรายข้อมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้ปกครองมีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานในเรื่องการส่งเสริมประสบการณ์ให้กับเด็ก การให้ความรู้กิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การสร้างวินัยให้กับเด็ก เนื่องจากผู้ปกครองต้องการให้บุตรหลานตนเองเป็นเด็กเรียนเก่ง เป็นสิ่งที่ผู้ปกครองเกิดความภาคภูมิใจรวมถึงการดิ้นรนเพื่อที่จะพาลูกไปสอบเข้าโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวัช พานิชวงษ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของผู้ปกครองนักเรียน ความรู้เกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมและเจตคติต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนกับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อศึกษาตัวแปรในการทำนายการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน มีความสัมพันธ์ทางลบกับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในด้านความรู้ และด้านพฤติกรรม ตัวแปรจำนวนบุตร และตำแหน่งทางสังคมในท้องถิ่นพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

1.4 ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน โดยรวมและรายข้อมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้ปกครองเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กคอยดูแล แนะนำ ในการทำการบ้าน การเสริมแนะนำช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการความช่วยเหลือ กระตุ้นให้เด็กทำกิจกรรมที่โรงเรียนมอบหมาย และการเตรียมและจัดหา

สื่อการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของอรุณี หรดาล (2536 : 63 – 65) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้ปกครองในด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาของเด็กปฐมวัยว่าผู้ปกครองสามารถช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ให้เด็กได้ทั้งที่โรงเรียน การส่งเสริมประสบการณ์ให้เด็กที่โรงเรียน คือ การที่ผู้ปกครองเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กในสถานศึกษา ซึ่งโดยทั่วไปผู้ปกครองสามารถเสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่เด็กในโรงเรียนได้ และฉันทนา ภาคบงกช (2536 : 13 – 23) กล่าวว่า ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญที่สุดในการอบรมเลี้ยงดูลูกเพราะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด สามารถตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานแก่เด็กเด็กจะเติบโตได้อย่างมีความสุขต้องอาศัยการเลี้ยงดูอย่างถูกต้องเหมาะสม ความรัก ความอบอุ่นที่เด็กได้รับในช่วงปฐมวัยจะมีความสำคัญและมีอิทธิพลที่สุดต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ และพัฒนาการทางด้านสังคม การที่เด็กเห็นแบบอย่างที่ดี การแก้ปัญหา การเสริมแรงและ การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นให้เด็กได้พัฒนาทางด้านสังคมอย่างดี พฤติกรรมการช่วยเหลือมีความสำคัญทำให้เด็กมีลักษณะของผู้ที่สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.5 ด้านการส่งเสริมพัฒนาการ พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา ด้านการส่งเสริมพัฒนาการ โดยรวมและรายข้อมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ปกครองมีส่วนส่งเสริมให้เด็กมีมารยาท รู้จักกล่าวคำ สวัสดี ขอโทษ ตามโอกาส ฝึกให้เด็กรักษาสุขอนามัยความสะอาดของร่างกาย ฝึกให้เด็กได้ช่วยเหลือตนเอง ส่งเสริมให้เด็กออกกำลังกายและเล่นอย่างเสรี และส่งเสริมให้เด็กมีวินัยในตนเอง เคารพสิทธิของผู้อื่น และปฏิบัติตามข้อตกลง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของธิดา พิทักษ์สินสุข (2542 : 79 – 86) กล่าวว่า ครอบครัวมีบทบาทสำคัญมากต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก บ้านคือสถานศึกษาแห่งแรกของเด็กมีพ่อแม่และบุคคลในครอบครัวเป็นครูของเด็ก เด็กเรียนรู้และได้รับการอบรมเลี้ยงดูมาแตกต่างกันบนพื้นฐานความเชื่อความรู้ ความเข้าใจของแต่ละครอบครัว จนกระทั่งเด็กถึงวัยที่พ่อแม่พามาเข้าโรงเรียนอนุบาลเด็กแต่ละคนไม่ได้แตกต่างกันเฉพาะหน้าตาเท่านั้น พื้นฐานทางอารมณ์ และประสบการณ์ก็จะแตกต่างกันไปด้วย ความแตกต่างระหว่างบุคคลจึงเป็นสิ่งที่ครูอนุบาลต้องตระหนักให้มาก มิฉะนั้นเราจะคาดหวังว่าเด็กทุกคนจะเหมือนกัน พูดยุติเรื่องเหมือนกัน ช่วยตัวเองได้เหมือนกันหมด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวาริ กติกา (2540 : 30) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการรับรู้และแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดอนุบาลศึกษาโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าผู้ปกครองมีส่วนร่วมในระดับมาก พบว่า แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่สามารถมีส่วนร่วมในการจัดอนุบาลศึกษาทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการเลี้ยงดู ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านอาสาสมัคร ด้านการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน ด้านการตัดสินใจ และด้านการสร้างความร่วมมือกับชุมชน การมีส่วนร่วมด้านการเลี้ยงดูและการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ใน 5 ด้าน โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ปรากฏผลดังนี้

2.1 ผู้ปกครองที่มีเพศชายและหญิงต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะ แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองที่มีเพศชายและหญิง มีส่วนในพัฒนาการศึกษาของบุตรหลานเท่ากัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บุตรหลานทุกคนได้ศึกษาเท่าเทียมกัน ตัวแปรศึกษานี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่มีต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัย

2.2 ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะ แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ มีอายุที่เท่าเทียมกันในการดูแลบุตรหลาน มีความเข้าใจและดูแลบุตรหลานได้ไม่ว่าผู้ปกครองจะมีอายุน้อยหรือมากในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาจะไม่มีปัญหาในเรื่องของอายุ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัย

2.3 ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะ แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจในการจัดพัฒนาการศึกษาของบุตรหลานเท่ากัน โดยระดับการศึกษาไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่มีต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา กิตติสยาม (2543 : 75) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาออกโรงเรียน ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ตามทัศนะของประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีวุฒิการศึกษาต่างกัน คือ วุฒิมัธยมศึกษาในระดับมัธยมและต่ำกว่า และวุฒิการศึกษาสูงกว่ามัธยม มีความต้องการส่วนร่วมในการจัดการศึกษาออกโรงเรียนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนแตกต่างกัน

2.4 ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียนและด้านการส่งเสริมพัฒนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการสนับสนุนสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ส่วนด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาโดยรวมมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรรม มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาโดยรวมมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วม

ในการพัฒนาการศึกษาโดยรวมมีส่วนร่วมมากกว่าผู้ประกอบการที่มีอาชีพพนักงาน/ลูกจ้างเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ เกษตรกรรม และพนักงาน/ลูกจ้างเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาด้านการสนับสนุนสถานศึกษา มีส่วนร่วมมากกว่าผู้ประกอบการที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาด้านกิจกรรมของสถานศึกษามีส่วนร่วมมากกว่าผู้ประกอบการที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้ปกครองที่มีอาชีพพนักงาน/ลูกจ้างเอกชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาด้านกิจกรรมของสถานศึกษามีส่วนร่วมมากกว่าผู้ประกอบการที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน มีส่วนร่วมมากกว่าผู้ประกอบการที่มีพนักงาน/ลูกจ้างเอกชน และอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และผู้ประกอบการที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาด้านการส่งเสริมพัฒนาการ มีส่วนร่วมมากกว่าผู้ประกอบการที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาด้านการส่งเสริมพัฒนาการ มีส่วนร่วมมากกว่าผู้ประกอบการที่มีอาชีพพนักงาน/ลูกจ้างเอกชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชานาญ ปาณวงษ์ (2543 : 73) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร การศึกษาพบหุกรณี พบว่า ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา คือ ชุมชนมีอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก มีอาชีพอื่นเสริม และมีการรวมกลุ่มอาชีพกัน ส่วนปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ชุมชนไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา คือ ชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพส่วนตัว ไม่มีการรวมกลุ่มอาชีพกัน บางคนมีอาชีพไม่แน่นอน

2.5 ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เป็นเพราะ แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้สูงก็จะให้บุตรหลานได้เรียนที่ดีขึ้น มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาของบุตรหลานเท่ากัน โดยรายได้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่มีต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพจมาน ขำทอง (2543 : 73) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้ง 4 ชั้น คือ การสำรวจหรือรับรู้ปัญหา

การวางแผนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหา การดำเนินการตามแผนหรือการปฏิบัติงาน และการติดตามประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี มีดังนี้

1. ด้านการสนับสนุนสถานศึกษา ควรเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมในการพัฒนาและขอความร่วมมือสนับสนุนงบประมาณบริจาคทุนการศึกษาให้กับโรงเรียน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนดี ประพฤติดี แต่ขาดทุนทรัพย์ บริจาคสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ การเรียนการสอนที่ทันสมัยให้กับโรงเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ เป็นวิทยากรรับเชิญให้กับโรงเรียนในโอกาสต่าง ๆ เชิญผู้ปกครองเข้าร่วมให้มากกว่านี้

2. ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา ควรเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมในการพัฒนาและการเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทยที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น วันลอยกระทง การเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น วันธรรมสวนะ (วันพระ) วันมาฆบูชา การเยี่ยมชมห้องเรียนของนักเรียน และการเข้าร่วมจัดนิทรรศการแสดงผลงานของนักเรียน เชิญผู้ปกครองเข้าร่วมให้มากกว่านี้

3. ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้าน ควรเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวกับผู้ปกครอง การให้ความรู้กับผู้ปกครองเกี่ยวกับนโยบายการเรียนการสอนของโรงเรียน และการแก้ปัญหาพฤติกรรมของเด็ก มากกว่านี้

4. ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน ควรแจ้งให้ผู้ปกครองดูแล แนะนำในการทำการบ้าน การอ่าน การเขียน โดยการสอนเพิ่มเติมและเป็นแหล่งการเรียนรู้สำหรับการค้นคว้า และจัดกิจกรรมที่จะเสริมประสบการณ์ที่จะช่วยเสริมความรู้

5. ด้านการส่งเสริมพัฒนาการ ผู้ปกครองเข้าร่วมการให้นักเรียนเก็บรวบรวมผลงานเด็ก เพื่อส่งเสริมให้กำลังใจเด็ก ส่งเสริมให้เวลาและความสำคัญในการตอบคำถาม ฝึกให้เด็กเชื่อมโยงความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ส่งเสริมให้เด็กรับผิดชอบงานบ้านตามความเหมาะสม และฝึกให้เด็กได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ตามกำหนดเวลา

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2546). *โรงเรียนของเราอยู่: กรณีตัวอย่างโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งคลังสินค้าและครุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____. (2546). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2546*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2546). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546*. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.
- กฤษฎี ภูพัฒน์. (2538). *การศึกษาความสามารถของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้และไม่ใช้จดหมายข่าวแบบสื่อสารสองทาง*. ปริญญาโท กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). *การศึกษาสำหรับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- _____. (2544, ตุลาคม). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน*. *วารสารการศึกษาปฐมวัย*. 5(4) : 30 – 37.
- ขนิษฐา เปรมพงษ์. (2550). *การศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตร*. *โรงเรียนเครือข่ายคณะภคินีพระหฤทัยของพระเยซูเจ้าแห่งกรุงเทพ*. ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จินตนา กิตติสยาม. (2543). *การมีส่วนร่วมและความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา นอกโรงเรียน ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ตามทัศนะของประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจังหวัดพิษณุโลก*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- จันทนา ภาคบงกช. (2536). *ผู้ปกครองกับเด็กปฐมวัย*. *ชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการศึกษาปฐมวัยศึกษาหน่วยที่ 8-15*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. หน้า 1 – 47.
- _____. (2537). “ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาการศึกษาปฐมวัย หน่วยที่ 8*. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ชำนาญ ปาณวงษ์. (2543). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร :
การศึกษาพหุกรณี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- ชุมพร นวกิตกุล. (2534). บทบาทของสมาคมและครูในการพัฒนาเด็กและเยาวชน.
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ.
- ชูศรี วงศ์รัตน. (2523). เอกสารประกอบการสอนวิชาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และ
สังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2546). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- _____. (2549). เทคนิคการเขียนเค้าโครงการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี : บริษัท
ไทเนรมิตกิจ.
- ชูศักดิ์ น่วมทองคำ. (2546). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของกรรมการสถานศึกษาขั้น
พื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มสวนแตง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ
เมือง จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. ถ่ายเอกสาร.
- ทรงพร สุทธิธรรม. (2534). การศึกษาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนคติของผู้อื่นของเด็ก
ปฐมวัยที่ผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมการคลายการยึดตนเองเป็น
ศูนย์กลาง. ปริญญาโท กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทวีทอง หงส์วิวัฒน์. (2527). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ :
ศูนย์นโยบายสาธารณะ มหวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศน พรหมไพจิตร. (2540). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนประถมศึกษาขยายโอกาสของเยาวชนไทยมุสลิมในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้.
วิทยานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ธงชัย แสงโหลง. (2546). บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.
- ธเนศ ขำเกิด. (2541). “การพัฒนาบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนโดยใช้เทคนิคการ
วางแผนเป็นทีม”. ใน เอกสารการวิจัยทางการศึกษา ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
การประถมศึกษาแห่งชาติ.

- ธิดา พิทักษ์สินสุข. (2542). เอกสารประกอบการอบรมครูโรงเรียนเอกชน ระดับก่อน
ประถมศึกษา. กองโรงเรียนสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2541). บทบาทของครอบครัวกับการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- นรา สมประสงค์ และเสรี ลาซโรจน์. (2546). "หน่วยที่ 9 การบริหารสภาพแวดล้อม
สถานศึกษา". ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการสถานศึกษา. หน้า 58 - 95
นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นิตยา ประพุดติกิจ. (2539). "ผู้ปกครองกับการจัดการปฐมวัยศึกษา". ในประมวล 3 สารชุด
วิชา หลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 13-15. นนทบุรี : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นิยม กริมใจ. (2541). ทิศของนักศึกษาต่อกระบวนการบริหารสถานศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณี
โรงเรียนอรรถวิทย์พนินิการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์
ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสวนดุสิต. ถ่ายเอกสาร.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์. (2527). แนวนโยบายวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
พัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภณ.
- บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. (2548). เอกสารประกอบการเรียนวิชาสัมมนาการวิจัยธุรกิจ
ศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- บุญเสริม ฤทธาภิรมย์. (2536, เมษายน). สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนครูที่พูดไม่ได้แต่สอนได้
ประชากรศึกษา. 7 (4).
- เบญจา กากะนิก. (2542). การศึกษาบทบาทของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษา
จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษา
ผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- เปรมฤดี, โรงเรียน. (2551). แผนปฏิบัติงาน. เพชรบุรี : โรงเรียนเปรมฤดี.
- พจมาน ขำทอง. (2543). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์
คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
ถ่ายเอกสาร.
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2541). การศึกษาพื้นฐานเพื่อปวงชน : บทความเชิงนโยบายเกี่ยวกับการ
จัดการศึกษา. กรุงเทพฯ : การศาสนา.

- พิมพ์วัลย์ ปรีดาสวัสดิ์. (2526). ระบบบริหารจัดการระดับอำเภอเพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน. นครปฐม : ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พิมพ์พา ตามี. (2540). ความต้องการของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- มยุรี สิงห์โทราช. (2536). ความสัมพันธ์ระหว่างมโนภาพแห่งตนและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนตามความรับรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2526). หลักการพัฒนาชุมชนและพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : ไทยอเนกธาระห์.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2525). ศูนย์เด็กวัยก่อนเรียนกับชุมชน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รักชนก โสภพิศ. (2542). การมีส่วนร่วมและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการอาชีวศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- รุ่ง แก้วแดง. (2543). ปฏิรูปการศึกษาไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : มติชน.
- วรนาท รักสกุลไทย. (2537). การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. ใน เอกสารการสอนชุด วิชาการบริหารสถานศึกษาปฐมวัย หน่วยที่ 3. หน้า 172 – 199. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วรวิทย์ อรรถโกวิทชาติ. (2541). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียนและชุมชนต่อการป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้น ป.5 – 6 ในเขตตลิ่งชัน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- วราภรณ์ นิลประพันธ์. (2546). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษาของบุตรโรงเรียนนิลประพันธ์เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. ถ่ายเอกสาร.
- วสันต์ ปัญญา. (2544). ความพึงพอใจของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.

- วารี กติกา. (2540). การรับรู้และแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัด
 อนุบาลศึกษาโรงเรียนเอกชน อำเภอเมืองเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท.
 เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- วิชาการ, กรมสามัญศึกษา. (2542). รายงานผลการประเมินมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา ปี
 การศึกษา 2541. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ศุภมาส การะเกตุ. (2545). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐานประจำโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก. งานวิจัยส่วนบุคคล
 คณะกรรมการวิจัยการศึกษา การศาสนาและวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ.
 ถ่ายเอกสาร.
- โคจิลักษณ์ กมลศักดิ์วิกุล. (2538). บทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครูในการส่งเสริมการมี
 ส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์
 ศศ.ม. (สังคมศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
 ถ่ายเอกสาร
- สมพักตร์ ศรีประไพ. (2520). ความคาดหวังของโรงเรียนและครอบครัวเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่
 ในการป้องกันและแก้ปัญหาของนักเรียน. วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต
 คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สัมฤทธิ์ ทางเพ็ง. (2544, เมษายน). รูปแบบการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา. วิชาการ. 5(4) : 8 –
 13.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2536). บันทึกการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ :
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- _____. (2539, มีนาคม). “ปฏิรูปการเรียนรู้ : ทุกส่วนต้องปฏิรูปด้วยกัน,” รายงานปฏิรูป
 การศึกษาไทย. 39 (1).
- _____. (2541). แนวดำเนินการเพื่อการประกันคุณภาพและรับรองมาตรฐานคุณภาพ
 การศึกษาของโรงเรียนเอกชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด กรุงเทพฯ : สกายบุ๊กส์.
- _____. (2545). เส้นทางสู่โรงเรียนในอุดมคติ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการ
 ประถมศึกษาแห่งชาติ.
- _____. (2536). แบบประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนชั้นอนุบาล เล่มที่ 2.
 กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2547). แนวดำเนินการเพื่อการ
 ประกันคุณภาพและรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน. กรุงเทพฯ
 : โรงพิมพ์การศาสนา.

- สุปรีชา หิรัญโร. (2541). *การพัฒนาองค์กรและสภาพแวดล้อม*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- สุรศักดิ์ หลาบมาลา. (2539, มิถุนายน). สิ้นแร่สยามเสน่ห์ของชุมชน วิทยาสาร. 6(2).
- สุวัช พานิชวงษ์. (2546). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในเขต อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- หรรษา นิลวิเชียร. (2535). “บ้านและโรงเรียน” ใน *ปฐมวัยศึกษา : หลักสูตรและแนวปฏิบัติ บทที่ 11*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อภิญญา เวชยชัย. (2544). *รายงานการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี
- อภิรัตน์ ถาวรนนท์. (2546). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนกุยบุรีวิทยา อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. ถ่ายเอกสาร.
- อรุณี หรดาล. (2536). “ผู้ปกครองกับการจัดการปฐมวัยศึกษา”. *ประมวลสาระชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 13 – 15*. น. 1-80. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อรรถพร สาระพันธ์. (2542). *การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาเขตการศึกษา 7 พิษณุโลก*. สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.
- อาคม ตรีเจริญ และประพันธ์ ตรีบุบผา. (2539). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำเยาวชนกับการเผยแพร่ภาษาไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- อำภา บุญช่วย. (2537). *การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮาส์.
- Brittingham, K.V. (1998). “The Characterization of Successful School Family and Community Partnerships” *Dissertation Abstracts International*, 59 (5), P1406–A.
- Gustavo. (1992). *The Meaning of Participation*. In Brand, Peter Charles. (ed.). *Community Participation : Proceedings. Habited International Seminar*. Colombia.
- Lyons & Other. (1983). *Involving Parents : Handbook for Participation in School*. Michigan : The High/Scope Press.
- Morrison, G. (1988). *Early Childhood Education Today*. (4th ed.). Toronto : Merrill Publishing.

- Quigley, E P. (1993). "Role Psychological Aspects," *International Encyclopedia of the Social Sciences Vol. 13 and 14*. New York : The Macmillan Co., and The Free Press.
- Roberts, S J. (1991). "A Process Model form Use by Educational Administrators in Planning Educational Facilities in State of Alabama". *Dissertation Abstracts International*. 39(9) : 2547–A ; March.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัด เพชรบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดประสงค์เพื่อต้องการศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี มีทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสนับสนุนสถานศึกษา ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้าน ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน และด้านการส่งเสริมพัฒนาการ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ

2. คำตอบของผู้ปกครองจะไม่มีผลกระทบต่อผู้เรียนทั้งสิ้น แต่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ให้ข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงการบริการของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ขอให้ผู้ปกครองตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อทุกส่วน เพื่อความสมบูรณ์ในการประมวลผลการวิจัยทางการศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนเปรมฤดี ต่อไป

4. ผู้วิจัยขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของผู้ปกครองทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

พระศราวุธ เร่งกำหนด

นิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาเอกธุรกิจศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองนักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. เพศ

☐

1.1 ชาย

☐

1.2 หญิง

2. อายุ

☐

2.1 ต่ำกว่า 35 ปี

☐

2.2 ตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

☐

3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

☐

3.2 ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

4. อาชีพ

☐

4.1 รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

☐

4.2 พนักงาน/ลูกจ้าง

☐

4.3 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

☐

4.4 เกษตรกรรม (ทำสวน ทำนา ทำไร่ ประมง เลี้ยงสัตว์)

5. รายได้ต่อเดือน

☐

5.1 ต่ำกว่า 10,000 บาท

☐

5.2 ตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสนับสนุนสถานศึกษา ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้าน ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับจากโรงเรียน และด้านการส่งเสริมพัฒนาการ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ โดยกำหนดน้ำหนักของคะแนน ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด	เท่ากับ	4
ระดับการมีส่วนร่วมมาก	เท่ากับ	3
ระดับการมีส่วนร่วมน้อย	เท่ากับ	2
ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด	เท่ากับ	1

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อที่	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน	ระดับการมีส่วนร่วม			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการสนับสนุนสถานศึกษา				
1	ให้การสนับสนุนงบประมาณ เช่น งบจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน				
2	บริจาคทุนการศึกษาให้กับโรงเรียน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนดี ประพฤติดี แต่ขาดทุนทรัพย์				
3	บริจาคสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ การเรียนการสอนที่ทันสมัยให้กับโรงเรียน เช่น คอมพิวเตอร์				
4	ช่วยในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลและกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน				
5	ให้ความร่วมมือพัฒนาสภาพของโรงเรียน				
6	เป็นวิทยากรรับเชิญให้กับโรงเรียนในโอกาสต่าง ๆ				
7	การให้ข้อมูลเด็กกับผู้เกี่ยวข้อง				
8	ให้ความร่วมมือ สนับสนุน ปฏิบัติตามระเบียบและข้อกำหนดของโรงเรียน				
9	ให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสำรวจต่าง ๆ ของทางโรงเรียน				
10	มาพบครูประจำชั้นเพื่อรับทราบพัฒนาการของเด็กตามเวลาที่โรงเรียนกำหนด				

ข้อที่	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน	ระดับการมีส่วนร่วม			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา				
1	การเข้าร่วมวันปฐมนิเทศ				
2	การเข้าร่วมจัดนิทรรศการแสดงผลงานของนักเรียน				
3	การเยี่ยมชมห้องเรียนของนักเรียน				
4	การชมผลงานและความก้าวหน้าของนักเรียน				
5	การแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างครูและผู้ปกครองเกี่ยวกับตัวนักเรียน				
6	การเข้าร่วมกิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ				
7	เข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญของชาติที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น วันขึ้นปีใหม่				
8	การเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญของบุคคลสำคัญของชาติที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น วันพ่อ และวันแม่				
9	การเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น วันธรรมสวนะ (วันพระ) วันมาฆบูชา				
10	การเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีไทยที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น วันลอยกระทง				
	ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ที่บ้าน				
1	การให้ความรู้วิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็ก				
2	การให้ความรู้กิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์				
3	การส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็ก				
4	การส่งเสริมให้การพูดของเด็ก				
5	การให้ความรู้กับผู้ปกครองเกี่ยวกับนโยบายการเรียนการสอนของโรงเรียน				
6	การแก้ปัญหาพฤติกรรมของเด็ก				
7	การสร้างวินัยให้กับเด็ก				
8	การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวกับผู้ปกครอง				

ข้อที่	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน	ระดับการมีส่วนร่วม			
		มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
	ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ให้เด็กที่โรงเรียน				
1	การสนทนาเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กเรียนมาแล้วที่โรงเรียน				
2	กระตุ้นให้เด็กทำกิจกรรมที่โรงเรียนมอบหมาย				
3	การเสริมแนะนำช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการความช่วยเหลือ				
4	จัดกิจกรรมที่จะเสริมประสบการณ์ที่จะช่วยเสริมความรู้				
5	คอยดูแล แนะนำ ในการทำการบ้าน				
6	การเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน				
7	เป็นแหล่งการเรียนรู้สำหรับการค้นคว้า				
	ด้านการส่งเสริมพัฒนาการ				
1	ฝึกให้เด็กได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ตามกำหนดเวลา				
2	ฝึกให้เด็กรักษาสุนัขอนามัยความสะอาดของร่างกาย				
3	ส่งเสริมให้เด็กออกกำลังกายและเล่นอย่างเสรี				
4	ฝึกให้เด็กได้ช่วยเหลือตนเอง				
5	ฝึกให้เด็กมีความชื่นชมใน ศิลปะ ดนตรี และกีฬา				
6	ส่งเสริมให้เด็กมีวินัยในตนเอง เคารพสิทธิของผู้อื่น และปฏิบัติตามข้อตกลง				
7	ส่งเสริมให้เด็กมีมารยาท รู้จักกล่าวคำ สวัสดี ขอโทษ ตามโอกาส				
8	ส่งเสริมให้เด็กรับผิดชอบงานบ้านตามความเหมาะสม				
9	ส่งเสริมให้เด็กปฏิบัติกิจวัตรประจำวันด้วยตนเอง				
10	ส่งเสริมการพูดคุย สนทนาเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กสนใจ				
11	ส่งเสริมให้เวลาและความสำคัญในการตอบคำถาม				
12	เก็บรวบรวมผลงานเด็ก เพื่อส่งเสริมให้กำลังใจเด็ก				
13	ฝึกให้เด็กเชื่อมโยงความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่ใช้ใน ชีวิตประจำวัน				

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์สุภาพรรณ สิริแพทย์พิสุทธิ์ ภาควิชาบริหารธุรกิจ
คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ชุลีกร พูลสุข
ผู้อำนวยการ
โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี
3. อาจารย์ธนภูมิ อติเวทิน
ภาควิชาบริหารธุรกิจ
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เชิญผู้เชี่ยวชาญและ
หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บันทึกวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5730

ที่ ศธ 0519.12/ 1132

วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะสังคมศาสตร์

เนื่องด้วย พระศราวุธ เร่งกำหนด นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ของนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี” โดยมี อาจารย์สัญญากร ชุทรัพย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บันทึกวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์สุภาพรณ สิริแพทย์พิสุทธิ์ และ อาจารย์ธนภูมิ อติเวทิน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ พระศราวุธ เร่งกำหนด และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ .

(รองศาสตราจารย์สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/1133

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๙ กุมภาพันธ์ 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเปรมฤดี

เนื่องด้วย พระสราวุธ เร่งกำหนด นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี” โดยมี อาจารย์สัญญากร ชุณหะวัณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ของนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ พระสราวุธ เร่งกำหนด และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-6053-123

ที่ ศธ 0519.12/๒1๒๙

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๘ กุมภาพันธ์ 2552

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนศึกษาปัญญา

เนื่องด้วย พระศราวุธ เร่งกำหนด นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของนักเรียน โรงเรียนเปรมฤติ จังหวัดเพชรบุรี” โดยมี อาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของนักเรียน โรงเรียนเปรมฤติ จังหวัดเพชรบุรี ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2552

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ พระศราวุธ เร่งกำหนด ได้เก็บข้อมูลเพื่อ การวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-6053-123

ที่ ศธ 0519.12/2130

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเปรมฤดี

เนื่องด้วย พระศราวุธ เร่งกำหนด นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี” โดยมี อาจารย์สัญญากร ชุทรัพย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 200 คน ตอบแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของนักเรียน โรงเรียนเปรมฤดี จังหวัดเพชรบุรี ในระหว่าง เดือนมีนาคม ๒๕๕๒

จึงเรียนมาเพื่อขอบความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ พระศราวุธ เร่งกำหนด ได้เก็บข้อมูล เพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-6053-123

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	พระศราวุธ เร่งกำเหนิด
วัน เดือน ปีเกิด	1 ธันวาคม 2510
สถานที่เกิด	จังหวัดเพชรบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	44 วัดกำแพงแลง ถนนโพธิ์การ้อง ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	เจ้าอาวาส วัดกำแพงแลง
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2528	มัธยมศึกษา จากโรงเรียนพรหมานุสรณ์ จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ. 2548	โรงเรียนพระสังฆาธิการ จากวัดสามพระยา กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2549	ปริญญาตรี รัฐศาสตร์บัณฑิต สาขา การเมืองการปกครอง จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช นนทบุรี
พ.ศ. 2552	ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาธุรกิจศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร